PİPO SERİSİ

KIŞ CİNAYETİ

S. S. VAN DINE

PİPO SERİSİ

KIŞ CİNAYETİ

S. S. VAN DINE

KIŞ CİNAYETİ - S. S. VAN DINE

Labirent Yayınevi
Pipo Dizisi - 2
Eserin orijinal adı: The Winter Murder Case
Kış Cinayeti
S. S. Van Dine

ISBN: 978-605-86577-1-7
Sertifika No: 26373
Birinci Basım: Ekim 2012
Çeviri: Övgü Karataş
Genel Yayın Yönetmeni: Hüseyin Çukur

Kapak ve İç Tasarım: Sinan Acıoğlu

Labirent Basın
Yayın Dağıtım Pazarlama
Osmanağa Mah. Arayıcıbaşı Sok. No: 29-31/8
İletişim: 0549 430 50 89
twitter.com/LabirentYayinla
facebook.com/labirentyayinlari
labirentyayinlari@gmail.com
Baskı: Özal Matbaası 0212 565 25 99

www.bizimherseyimiz.blogspo

S. S. VAN DINE

KIŞ CİNAYETİ

İngilizce’den Çeviren:Övgü Karataş

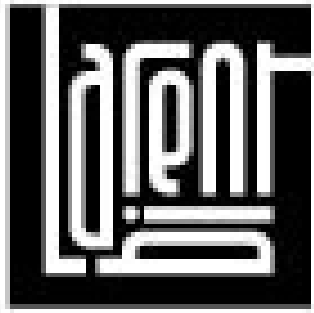

SUNUŞ

Polisiye romanın kuramcısı, parlak ama çekilmez ve küstah dedektif Philo

Vance'ın yaratıcısı: Willard Huntington Wright. Nâm-ı diğer S.S. Van Dine

İki dünya savaşı arasındaki dönemde "*altın çağ*"ını yaşayan geleneksel "*katil kim?*" türünün en tanınmış yazarları arasında yer alan Willard Huntington Wright (1888-1939) saygın Harvard Üniversitesi'nde antropoloji ve etnoloji öğretimi gördükten sonra Münih ve Paris'te eğitimine devam etmiş; kültür birikimi çok yüksek bir yazardır. 1907 yılında Los Angeles Times gazetesinde edebiyat eleştirmeni olarak çalışmaya başlamış ve onbeş yıl kadar birçok itibarlı yayın organında sanat eleştirmeni

olarak çalışmıştır. Bu yayın organları arasında ünlü *“Black Mask”*dergisinin de yayıncıları olan Mencken ve Nathan’ın büyük önem verdikleri incelikli kültür dergisi *“Smart Set”* de vardır. Söz konusu iki yayıncı Black Mask dergisini çok itina gösterdikleri Smart Set’e parasal açıdan katkıda bulunsun diye önemsemeden çıkartmışlar ve bu dergi *“kara roman”*okulunun özellikle de Hammett, Chandler, Gardner gibi yazarlarının ortaya çıkmasında başat bir rol üstlenmiştir. Bu sıralarda polisiye romanla ilgilenmeyen Wright, Smart Set’in en önemli yazarlarından biridir ve sanat ortamında iyice tanınmış; bu arada edebiyat dışında

resim ve müzikle ilgilenmiş, edebiyatın yanında bu iki konuyla ilgili kitaplar yazmıştır. 1916'da dönemin eleştirmenlerinin çok beğendiği *The Man of Promise (Umut Adamı)* adlı deneysel bir roman da kaleme almıştır.

Yazarımız 1923'te vereme yakalanır ve bütün çalışmalarını durdurmak zorunda kalır. Dönemin koşullarında uzun süren nekahat döneminde polisiye romanı keşfeder; büyük bir ilgiyle bazılarına göre 2.000 polisiye roman okur ve öyle bir bilgi birikimine sahip olur ki bu bilgilerini değerlendirmek için *"The Great Detectives Stories-1928" (Büyük Dedektif Romanları)* başlıklı bir antoloji hazırlar ve

antolojinin başına kırk sayfalık Poe ve Gaboriau'dan başlayıp polisiye romanın gelişimini irdeleyen bir önsöz yazar. Bu kitabının çıktığı yılın 3 Eylül'ünde *"American Magazine"* dergisinde sonraları çok ünlenecek *"katil kim?"* türü polisiye romanlar için *"Polisiye Romanın Yirmi Kuralı"*nı kaleme alır.

Sonunda Fransızların deyimiyle *"suya atlamaya"* karar verir ve polisiye roman yazmaya başlar ve 1926-1928 arası üç polisiye roman yazar. Romanları ilk önce tefrika olarak yayınlanır, sonra kitaplaştırılır ve dedektifi Philo Vance ile birlikte büyük bir başarıyı yakalar ve o yılların ençok satan yazarı olur... Polisiye romanlarında *"S.S.Van Dine"*

ismini kullanır. Bu isim anneannesinin ailesinin ismidir. Çünkü bütün ilgisine karşın Wright'ın eski saygın eleştirmen imajının süregelen zihinsel tutsaklığı; onun polisiye romanı hâlâ ciddi bir iş olarak algılamasına engel olmaktadır, bunun için bir takma adın arkasına saklanmayı yeğlemiştir. Ama bir rastlantı sonucu kim olduğu anlaşılır ve arkadaşı olan ciddi(!) eleştirmenler onu "*boş vakit geçirme aracı*" olarak gördükleri polisiye roman yazdığı için şiddetle kınarlar. Ama paranın yüzü sıcaktır, hele polisiye roman yazmak insanı zengin ediyorsa ciddi eleştirmenlerin ciddi eleştirileri de hesaba katılmaz (!). Yazarımız da bu

kanaattedir ve bir düzine polisiye roman yazar ve “*ciddi*” yazılarının kendisine kazandırmadığı bir ünü de yakalar. 1930’dan itibaren Hollywood için polisiye kurgulu senaryolar da yazar Wright, hırçın ve alkolik bir adam olarak 1939’da daha 51 yaşındayken ölür.

S.S Van Dine’ın Eserlerinin Niteliği ve Dedektifi Philo Vance

S.S.Van Dine polisiye roman yazarları

arasında en bilgili ve allame olanıdır ama Ernest Mandel gibi bazı eleştirmenlere göre bu allameliği dedektifi Philo Vance'ı çekilmez biri yapmıştır. Çünkü yazarımız zekidir ama kibirlidir; ancak kültür seviyesi çok yüksek olan erbabının anlayacağı şakalar yapmayı sever ve kurgusu çok karmaşıktır.

Bu düşüncelere karşı başka eleştirmenler yapıtlarında yeni bir problem çözme yöntemi geliştirmemesine karşın *"katil kim?"* türünün onun eserleriyle doruk noktasına ulaştığını söylerler.

Onun dedektifi Philo Vance, yaratıcısının anlatımıyla *"epeyice kısa*

boylu, zayıf, kaslı bir vücudu olan zarif bir kişiydi. Düzgün yüz hatları ona güçlü ve sert bir ifade veriyor ama aynı zamanda dışarıdan hiç hoş görülmeyen şüpheci bir soğukluk da bu yüzde kendini belli ediyordu. İtici gri gözleri, düz ince bir burnu; hem gaddar hem çilekeş olduğunu gösteren bir ağzı vardı. Resim sanatında ve Eski Mısır Tarihi dalında bir uzmandı. Pek çok konuda bilgi sahibiydi. Suçluların maskesini indirmekte usta olduğu insan psikolojisindeki derin bilgisinden yararlanıyordu. Zengin ve kültürlüydü”.

Bu tanımlar sanki yazarımızın bir otoportresidir. Philo Vance bütün

zamanların en “*snop*” dedektifiydi. Van Dine kahramanını her zaman bir entelektüel olarak herkesten üstün gösteriyor, bu bazan dayanılmaz ölçülerde oluyordu, dedektifimizin analitik çözümlemeleri ve vardığı sonuçlar gittikçe zenginleşiyor ama karmaşıklaşıyordu…

Van Dine yapıtlarını edebi bir dil ile yazıyordu. Altın çağın usta yazarları Christie, Carr veya Peder Brown’ın yaratıcısı Chesterton’un yapıtlarındaki incelikli muamma öğesine eserlerinde sık sık rastlansa da özellikle sağlam bir kurgu hemen göze çarpıyordu. İyi bir öykü anlatıcısıydı; ayrıntılara büyük önem veriyordu ve çözüm bu ayrıntılara

göre şekilleniyordu. Kurgusu sağlam olması yanında yukarıda da vurguladığımız gibi karmaşıktı. Sanki okuyucuyu düelloya davet ediyordu veya ünlü Fransız eleştirmen Yvon Aulard'ın dediği gibi S.S.Van Dine'ın polisiye yapıtları yazarla okuyucu arasında bir satranç maçı gibiydi.

Van Dine'ın yapıtları hiçbir psikolojik ve toplumsal etkene yer vermeyen geleneksel İngiliz okuluyla; bu öğeleri gözönüne alan Amerikan okulunun bir sentezidir; ancak S.S.Van Dine romanlarında ilginç husus insanüstü bir varlık olan dedektifin nitelikleridir. S.S. Van Dine'ın kişisel kanımızca talihsizliği edebiyat eleştirmenliğindeki

seçmeci yaklaşımından bir türlü kurtulamamasıdır; bunun sonucu polisiye romana yüksek kültür düzeyini yansıtmaya çalışır, işi dipnotlar koymaya kadar götürür; edebi örnekler ve Latince yazılmış vecizeler kullanır.

Philo Vance'ın bütün üstün niteliklerine karşı olaylara el koyan polis örgütü bir eblehler sürüsüdür. Savcı Markham ve Emniyet Müdürü Heart onun için hep Philo Vance'dan yardım ister. Dedektifimizin bir diğer özelliği de bizzat adaletin gereğini yerine getirmeyi üstlenme eğilimidir. Örneğin elinde olanak olduğu hâlde katilin savcının gözü önünde intihar etmesine göz yumar ve bu hareketini *"Bu çıngıraklı yılanı*

adaletin karşısına mı çıkartacaktık!” diye savunur.

Sivri dilli Raymond Chandler, bütün bu nitelikleriyle Philo Vance’dan hiç hoşlanmaz ve biraz da abartılı bir ifadeyle: *“büyük bir olasılıkla tüm dedektifler arasındaki en büyük eşek Philo Vance’dır”* yargısına varır. Ancak bu yargı çok yanlıştır ve “kara roman” ekolünün kuramcısının geleneksel “katil kim?” romancılarına karşı duyduğu aşağılık duygusunun bir göstergesidir.

S.S.Van Dine'ın Eserleri ve Türkçe'deki Çevirileri

S.S. Van Dine 12 polisiye roman yazmıştır; bütün kitaplarının adında "Murder Case" (Cinayet Olayı) sözü geçer. Kronolojik sırayla eserleri aşağıda verilmiştir:

1. *The Benson Murder Case* (Benson Cinayeti Olayı – 1926)
2. *The Canary Murder Case* (Kanarya Cinayeti Olayı – 1927)
3. *The Greene Murder Case* (Greene Cinayeti Olayı – 1928)
4. *The Bishop Murder Case* (Piskopos

Cinayeti Olayı – 1929)

5. *The Scarab Murder Case* (Bokböceği Cinayeti Olayı – 1930)

6. *The Kennel Murder Case* (Köpek Kulübesi Cinayeti Olayı – 1933)

7. *The Dragon Murder Case* (Ejderhâ Cinayeti Olayı – 1933)

8. *The Casino Murder Case* (Gazino Cinayeti Olayı – 1934)

9. *The Garden Murder Case* (Bahçe Cinayeti Olayı – 1935)

10. *The Kidnap Murder Case* (Çocuk Kaçırma Cinayeti Olayı – 1936)

11. *The Gracie Allen Murder* Case (Gracia Allen Cinayeti Olayı – 1938)

12. *The Winter Murder Case* (Kış Cinayeti Olayı – 1939)

Bu önemli yazardan dilimize yalnızca iki yapıt çevrilmiştir:

1. Altı Kişi Arasında (The Bishop Murder Case), 1952, Nihal Yeğinobalı çevirisi, Türkiye Yayınevi “Cep Kitapları”

2. Kanarya Cinayeti (The Canary Murder Case), 1981, Enver Günsel çevirisi, Akba Kitabevi Yayını “ Tercüme Polis Romanları Serisi”

Bu kitapları bugün sahaflarda bile bulmak mümkün değildir.

Erol Üyepazarcı

BÖLÜM 1-YARDIM ÇAĞRISI

(14 Ocak Salı, 11.00)

“Güzel bir yerde tatil yapmak ister misin? Kış sporları, hoş insanlar ve dinlenilecek gerçek bir malikâne? Senin için bir davet var Vance.”

Philo Vance, sigarasını içmeye devam ederek güldü. Acil bir yardım çağrısına cevap vermek için Bölge Savcısı Markham’ın ofisine yeni girmiştik. Vance ona bakıp iç geçirdi: “Daha açık konuş sevgili Rhadamanthus.”

Markham: “Yaşlı Carrington Rexon’un endişeleri…”

“Ah!” Vance sigarasını içmeye devam etti. “Kimse durup dururken iyilik

yapmaz. Carrington Rexon endişeli diye Berkshires'a gidip eğlenmemi istiyor öyle mi? Oralardaki bir dedektif de huzursuzluğunu dindirebilir. Yine de beni çağırmış. Yağcıları sevmem."

"Dalga geçme Vance."

"Ama Carrington'un endişeleri niye beni ilgilendirsin ki? Umursamıyorum."

"Umursayacaksın," dedi Markham, yapma bir hinlikle. "Seni sadist… Başkalarının acısı seni eğlendirir. Sen, acı ve suçla beslenirsin. Her taraf huzur dolu olsaydı ölürdün."

Vance cıkcıklayarak döndü: "Sadist değilim, hayır. Her zaman barış ve huzur için uğraşırım. Bu benim doğam."

"Gözlerindeki parıltıyı görebiliyorum.

Düşündüğüm gibi yaşlı Rexon'un çağrısıyla ilgileniyorsun."

Vance düşünceli bir şekilde, "Rexon'un evi büyüleyici bir yer," dedi. "Ama Markham, iki tapılası çocuğu, ünü, dinçliği ve milyonları varken neden endişeleniyor? Oldukça mantıksız."

"Bilmiyorum ama seni derhal oraya bekliyor."

Vance sandalyesine iyice kurulurken, "dediğin gibi zümrütler…" diye fikir yürüttü, "endişesinin nedeni zümrütleri olsa gerek."

Markham ötekine kurnazca baktı: "Yeni bir şey keşfetmiş gibi davranma. Kâhinleri sevmem özellikle de tahmin ettikleri şey bu kadar ortadayken, tabiî ki

neden o lanet zümrütler.”

“Bana her şeyi anlat, hiçbir şeyi eksik bırakma. Yapabilir misin?”

Markham bir sigara yaktı, içerken “Rexon’un ünlü zümrüt koleksiyonundan bahsetmeme gerek yok. Çok iyi korunduklarını da biliyorsundur,” diye devam etti.

“Evet,” dedi Vance. “Yıllar önce görmüştüm. Sanırım yetersiz korunuyorlardı.”

“Bugün de aynı. Tanrıya şükür ki orası benim yetki alanıma girmiyor. Sürekli o zümrütler için endişelenirdim. Bir keresinde Rexon’u koleksiyonunu bir müzeye yollamaya ikna etmeye çalışmıştım.”

“Çok kötüsün Markham, Rexon zümrütlerini çok sever. Onlarsız solup giderdi. Ama neden koleksiyoncular?”

“Bilmiyorum.”

“Üzücü…” diye iç geçirdi Vance. “Başka?”

“Rexon’un evinde garip bir durum olmuş. Bu yüzden seni oraya bekliyor.”

“Daha açık lütfen.”

“Rexon Malikânesi,” diye devam etti Markham, “şu anda Richard Rexon’un dönüşü nedeniyle misafirlerle dolu. Çocuk kolej ve hastanelerde tıp eğitimi gördüğü Avrupa’dan yeni döndü. Yaşlı adam oğlu şerefine bir kutlama partisi veriyor.”

“Biliyorum. Partide Richard’ın soylu

Carlotta Naesmith Still'le nişanının da duyurulması bekleniyordu. Ama bizimki neden endişeli?"

"Felçli bir kıza sahip olan dul Rexon, Bayan Naesmith'den parti için ayarlamaları yapmasını istemiş. O da büyük bir zevkle daveti organize etmiş. Misafirleri genelde kafe sosyetesi: Entel dantel tayfası, gayet yaşlı Rexon'un zevkine uygun tipler. Aslında onlardan şüphelenmiyor ama zümrütlerine gösterdikleri ilgi içine kurt düşürmüş."

"Demode Rexon yeni nesle ayak uyduramaz. Talihsiz bir durum. Rexon özellikle birinden bahsetti mi?"

"Sadece Bassett diye birinden. Garip olan şu ki, Bassett, Bayan Naesmith'in

davet ettiklerinden değil. Aslında Richard'ın bir tanıdığı. Arkadaşlıkları son yolculuğuna gittiği İsviçre'de başlamış. Ama yaşlı adam endişelerinin temelsiz olduğunu kabul ediyor. Bütün bu olanlardan dolayı gergin… Bu yüzden telefon etti ve senden yardım istediğini söyledi."

"Evet, eski koleksiyoncular böyledir. Endişelerini kime anlatacak? Tabiî ki eski arkadaşı Markham'a. Titiz bir gözlem için bir numaralı araca sahip: Bay Philo Vance! Ortama uygun giyinir, hiç şüphe çekmeden etrafı karıştırıp gözlem yapabilir. Ağzı sıkıdır. Gizlenen bir gölgeyi -eğer varsa- bulmak için harika bir yol." Vance usulca gülümsedi:

“Deminki uzun mesafe telefon konuşmasının nedeni demek buydu!”

“Aslında evet,” diye kabul etti Markham. “Ama o bunu demin senin ifade ettiğin tarzda söylemedi, daha nazikti. Kahretsin Vance, Rexon’un seni sevdiğini bilirsin. Evdeki davete ve olayı çözmeye niyetliysen hoş bir karşılamadan daha fazlasını alacaksın.”

Vance pişmanlıkla döndü: “Beni utandırıyorsun. Ben de senin gibi Rexon’u severim. İyi adamdır. Yani benim orada olmamı istiyor. İyi, endişelerini yatıştırmaya çalışacağım.”

BÖLÜM 2-PARLAK AYIŞIĞI

(15 Ocak Çarşamba, 21.00)

Markham, Carrington Rexon'a haber verdi ve ertesi gün Vance'ın arabasıyla New York'tan ayrıldık. Soğuk ama açık bir gündü ve bütün gece kar yağmıştı. Berkshire'dan Winewood'a arabayla gitmek normalde beş saat sürer ama kuzeyde şehrin yolları karla kapandığından Rexon'un malikânesine geç vardık. Karanlık erken bastırmış; ay, yıldızlı geceyi aydınlatıyordu. Malikânenin dış sınırını belirleyen büyük taş kapıdan içeri girdiğimizde saat 09.00 civarıydı. Yol gösteren kimse yoktu ve kayalık bir tepeye ulaştığımızda

Vance, hangi yola sapacağından emin değildi. Yol ikiye ayrılıyordu, bir tanesinde belli belirsiz izler vardı. Biz de sağa dönerek bu izleri takip ettik. Bir buçuk kilometre sonra yol, en son tepelerin arkasında ağaçlıklı bir yaylanın olduğu dar, karlı bir vadiye iniyordu. Vance, arabasını yol kenarından sürdü.

Yokuşun sonuna geldiğimizde solumuzdaki ağaçların arasından hafif bir müzik sesi geliyordu. Ortalıkta bir yerleşim yeri yoktu ve müzik önümüzdeki manzaraya garip bir hava katıyordu. Vance arabayı durdurdu ve müzik sesine doğru yürüdük. Henüz yüz metre gitmemiştik ki, ağaçların arasında

üzerinde paten yapan bir kızın olduğu donmuş bir göl gördük. Müzik gölün kenarındaki banka yerleştirilmiş taşınabilir bir gramofondan geliyordu. Ay ve yıldızların ışığında beyaz paten kıyafetleriyle kız gerçek değilmiş gibi görünüyordu. Zor paten hareketlerini birbiri ardına tekrarlıyordu. Vance birden dikkat kesildi: “Vay canına, muhteşem!”

Kız zorunlu ve serbest hareketleri yaparken Vance, kızın yeteneğinden büyülenmişçesine duruyordu. Spiral dönme hareketini yaparken gramofon durdu. Vance neşeli bir selamla yaklaştı. Kız önce şaşırdı, sonra utangaçça gülümsedi.

Çekingen bir sesle, “siz malikânenin yeni misafirleri olmalısınız. Özür dilerim beni paten yaparken yakaladınız. Bu… Bu bir çeşit sır. Umarım kimseye söylemezsiniz,” diye yalvaran bir tonda ekledi.

“Tabiî, söylemeyiz.” Vance kızı dikkatlice süzdü. “Galiba sizi tanıyorum. Yıllar önce malikâneye gelmiştim. Siz Bayan Joan’un arkadaşı değil miydiniz?”

Kız kafasını salladı. “Öyle. Ben Ella Gunthar. Ama sizi hatırlayamadım. Ben çok küçükken gelmiş olmalısınız.”

“Benim adım Philo Vance. Malikâneye gidiyorduk ama yolu kaybettim. Müzik sesini duyduğumda yolu bulduğumu zannettim.”

“Kaybolmadınız. Burası Green Glen. Tepeye çıkıp sağdaki dar yoldan giderseniz bir buçuk kilometre sonra malikâneye ulaşırsınız.”

Vance kıza teşekkür etti. Bir saniye durdu. “Bayan Gunthar, merak ettim, Bayan Joan’un arkadaşıysanız ana binadan bu kadar uzakta neden paten yapıyorsunuz?”

Kızın sevimli yüzü bir an gölgelendi. “Joan’un duygularını incitmek istemiyorum,” diye anlaşılmaz bir şeyler geveledi. “Malikânedeki işlerim bittiğinde geceleri paten yapmaya Green Glen’e gelirim.”

“Ama gramofon tüm yol boyunca taşımak için çok ağır değil mi?”

Kız, “taşımıyorum,” diyerek güldü. “Yol kenarındaki servi ağaçlarının orada Jed’in barakası var, orada duruyor. Bu benimle Jed’in küçük sırrı.”

Vance kıza gülümsedi. “Pekâlâ, sırrınız korunacak. Ama bu muhteşem bir sır. Yani demek istediğim çok iyi kayıyorsunuz. Şimdiye kadar gördüğüm en yetenekli patencisiniz.”

Kız kızardı. Basitçe, “paten yapmayı seviyorum,” dedi.

Birkaç dakika sonra malikâneye giden yola dönmüştük. Kel bir kâhya bizi alt koridorda karşılarken salondan gelen misafirlerin eğlence seslerini duyuyorduk. Popüler müzik parçaları, gülme sesleri, neşeli ve gençlerle dolu

renkli bir eğlence…

Çalışma odasında yalnız olan Carrington Rexon bizi eski moda bir ciddiyetle selamladı. Onunla ilk karşılaşmamdı ama yüzüne aşinaydım. Sürekli Metropolitan basınında çıkıyordu. 60'larında, uzun, zayıf ve etkileyici bir adamdı. Soğuk ve sertti, onda feodallerin buyurucu havası vardı. Hafiften Sargent'in ünlü portresi Lord Ribbelsdale'i andırıyordu.

"Ah Vance! Gelmekle büyük kibarlık ettin. Gereğinden fazla endişeli olduğumu düşünüyorsundur."

Odanın kapısı açıldı. Esmer, ciddi, atletik yapılı genç bir adam eşikte duruyordu. Rexon çok da abartılı

olmayan bir gururla “oğlum Richard,” diyerek adamı bize tanıttı. Sonra oğluna dönüp “neden misafirlerle değilsin?” diye sordu.

“Biraz sıkıldım.” Genç adam omuzlarını özür dilercesine silkti ve gülümsedi. “Sanırım alışkın değilim. Biraz değişik…”

Bu arada 25 yaşlarında genç bir kadın kapıda göründü. Etrafına bakınıyordu. Yaşlı Rexon tavırlarını yumuşatarak kızı tanıttı. O da bildik bir yüzdü. New York gazetelerinde defalarca görmüştüm. Carlotta Naesmith sosyeteye birkaç yıl önce girmişti. Kahverengi saçlı, zeki bakışlı, özgüveni tam genç bir hanımdı. Başıyla bize hafif bir selam verip genç

Rexon'a döndü: "Bu kadarcık mı Richard, sıkıldın mı? Haydi, eğlence daha yeni başlıyor."

Carrington Rexon, "Carlotta haklı Richard," diye yorumda bulundu. "Eve dinlenmek için geldin. Neşter ve mikroplarını bir süre unut. Carlotta'yla dön. Bay Vance'ı da yanınıza alın. Senin birkaç arkadaşınla tanışmak istiyor."

BÖLÜM 3-BURBON KADEHİ

(15 Ocak Çarşamba, 22.30)

Büyük salonda son derece neşeli, renkli bir manzarayla karşılaştık. Genç insanlar gruplar halinde gülüyor, eğleniyor, kimileri de dans ediyordu. Kayıtsızlık ve neşe her tarafa yayılmıştı.

Carlotta Naesmith makul bir ev sahibesiydi. Gürültülü kalabalığın içine dalarak misafirleri rastgele tanıtmaya başladı. 30 yaşlarında zayıf bir kadına dönerek, “bu, Dahlia Dunham. Tam bir laf cambazı. Sosyalizmden Fletcherizm’e aynı anda bir sürü farklı fikri savunabilir. Sözünü kesenleri öldürür,” diyerek kızı tanıttı.

Öteki elini Carlotta'nın omzundan çekerken, "ama yasakları savunmam," dedi. Kızarak mini bara doğru ilerledi.

Başka bir kız şikâyet ederek geldi. "Berbat bir yer, iniş pisti bile yok. Carlottacığım, Rexon'un milyonlarına konduğunda lütfen Dick'e bir tane yaptırt."

Sarışın, çelimsiz, anlamlı yüzünde berrak gözleri olan bir kızdı. Carlotta tanıtmadan kızı gazetelerden hatırladım. Beatrice Maddox. Uçak pilotu olarak ün yapmış ama Atlantik üstündeki solo uçuşu hükümet tarafından veto edilmişti.

"N'aber Bee!" Arkamdan yüksek sesle İrlandalı bir adam kollarını Maddox'a doladı. "Mutsuz görünüyorsun. Benzinin

mi bitti? Benim de,” dedi ve kızı apar topar bara götürdü.

Carlotta adamı tanıttı, “bu Pat McOrsay. Hızlı sürücüdür. Geçen yıl Cincinnati otomobil yarışını kazandı. Bee’den hoşlanıyor ama Bee oto yarışçılarını sadece küçümser. Umarım anlaşırlar. Pat’le tanışmanızı isterim ancak bir dakika, şurada hızlı biri daha var.” Odanın karşısından birine seslendi. “Merhaba Chuck. Sally’i sıkıştırmayı bırak da buraya gel. Tabiî yapabilirsen.”

Aintree’deki son Steeplechase yarışını kazanan Chuck Throme ünlü bir jokeydi. Hafif sendeliyor ve gözlerini odaklayamıyordu.

Carlotta, “otur canım ve Bay Vance’la

tanış. Ayakta durmaya çalışma yoksa düşeceksin,” diyerek adamı ikna etmeye çalıştı. Throme, Chestertonlular’a özgü bir gösterişle reverans yapmaya çalıştı ama yere yapışıp kaldı. Rehberimiz, “bu Chuck’ın kazanamadığı tek yarış,” diyerek güldü. “Görevlilerden biri onu kaldırır. Haydi devam edelim. Sizce de dehşet değil mi Vance? İçki korkunç bir iksir… Beyni zayıflatır, ahlaki değerleri çürütür. Gelin sosyal sorumluluklarımızı yerine getirelim ve birer içki içelim.”

Carlotta bizi bara götürdü. “Çok ağırbaşlıyımdır, Richard sağ olsun. Ortamlarda sadece Dubonnet içerim. Tutuculuğum sizi rahatsız etmesin. Etrafınıza istediğiniz gibi

bakınabilirsiniz. Her şey serbest.”

Vance brendi içti. Biz sohbet ederken uzun, kalıplı, güneş yanığı tenli bir adam gelip kollarını Naesmith’e doladı. Yapmacık bir kızgınlıkla: “Hâlâ cevabını bekliyorum Carlotta. Er ya da geç bir cevap ver. Richard doktorculuk oynamaya döndüğünde benimle Cocos Adası’na gelecek misin?”

“Ah!” Carlotta döndü ve adamı geri itti. “Hep aynı nakarat. Bana asılıyorsun hem de Dick’in burnunun dibinde! Hiç asil bir davranış değil.”

Richard Rexon kızmış görünmüyordu. Kolunu diğer adamın omzuna atıp bize tanıttı. Stanley Sydes, define avcılığıyla oyalanan zengin bir adamdı.

Vance adamın maceralarını biliyordu ve bir tartışma başladı. “Parasını elâlemin altınlarını bulmak için çarçur ediyor,” Carlotta güldü. “Bu bir paradoks değil mi? Yoksa benim dışımda herkes aklını mı kaçırdı?”

“Paradoks değil Bayan Naesmith,” Vance kibar bir şekilde açıkladı. “Bay Sydes’ı çok iyi anlıyorum. Önemli olan hazine değil işin kendisi.”

“Doğru,” diye heyecanla atıldı Sydes. “Diğerlerini alt etmek, bilmeceleri çözmek ve eşsiz olana ulaşmak. Tanrım koleksiyoncu gibi konuştum. Afedersin, alınma Richard, babandan bahsetmiyorum.” Gürültücü bir grup ilgisini çekti ve Sydes onlara katıldı.

Adamın yerini Chuck Throme'la sohbete başlayan başka bir kız aldı.

"Tanrım Sally, gerçekten yalnız mısın? Senin jokey daha ayılmadı mı?" Carlotta bize döndü: "Beyler size Sally Alexander'ı tanıtayım. Purple Room'un gururu ve eşsiz piyanist. Varoşlardan bir kadın; Blue Book'u insanlara tanıtan ve sevdiren!"

Sally kızdı. "Hakaret etme. Ben de sizler kadar seçkinim."

Vance kızı savundu. "Bence de… Bayan Alexander'ı bir kere dinlemiştim ve daha önce hiç bu kadar etkilenmemiştim."

"Köy korosunda söylerken dinlemiş olmalısınız."

Sally kızgınlıkla cevap verdi: “İşte bu yüzden Dick’i senden alacağım.” Richard’ın koluna girip adamı dans pistine sürükledi.

Bayan Naesmith Vance’a bakıp omuz silkti. “Bu kadar yeterli mi Sör Galahad?[1] Hayvanat bahçesinde başkaları da var ama önemsiz tipler. İyi rehberlik yapabildim mi?”

1 *Sör Galahad: Bir Kelt terimi. Kral Arthur efsanesinde yuvarlak masa şövalyelerinden biri. En cesur ve dindar şövalye olarak anlatılır. Kutsal Kupa’yı bulmayı başarmış ama sonra tekrar kaybetmiştir.*

“İyi ve de güzel.” Vance gözlüğünü çıkardı, “Bay Bassett’i göremedim

ama…”

“Hımm, Jacques...” Carlotta odaya bakındı. “Richard’ın arkadaşı, yurtdışından Richard’la birlikte geldi. Acayip bir adam. Sürekli İsviçre’nin kayak tarzını bizimkiyle karşılaştırıyor. Bizimkini kötüleyerek tabiî… Bilmiyorum belki de abartıyordur. Bildiğim bir şey varsa İngilizce’yi köylü aksanıyla konuşuyor.”

Tekrar bakındı. Bassett’i görünce “İşte adamınız. Köşede kendi başına oturmuş içiyor. Siz gidin. Benim Dick’i kurtarmam lazım. Sally şimdi açık saçık hikâyeler anlatmaya başlamıştır.”

Jacques Bassett, küçük bir masada oturmuş burbon içiyordu. Uzun, esmer ve

atletik yapılı bir adamdı. Geniş düz burnu yukarıda kalın kaşlarıyla birleşiyordu.

Yanına gidip tanıştık. Avrupa'dan bahsettik. Sonra İsviçre kayak merkezlerinden konu açıldı. Tyrol'da Oberlachen kızak ve kayak yarışlarıyla ilgili epey bilgisi vardı. Vance Amsterdam'dan bahsetti ama adamın hiç ilgisini çekmedi. İçkisini bitirip kalktı.

Vance arkasını dönüp cebinden bir mendil çıkardı ve burbon kadehini özenle sarıp cebine koydu. Hızlıca odadan çıktı.

Bir süre sonra Vance'ı Carrington'un çalışma odasında buldum. Şöminenin önünde başka biri daha oturuyordu.

Kırkının sonlarında, kır saçlı, yumuşak sesli ama davranışları keskin, sert bir adamdı. Loomis Quayne, Carrington Rexon'un doktoruydu.

Rexon, "Doktor Quayne kızım Joan'ı görmek için uğramıştı. Ama bu kadar misafir Joan'ı yordu ve erken yattı," diye açıkladı. Sesi üzgün geliyordu. (Vance, Winewood'a gelirken yolda Joan Rexon'un trajedisinden bahsetmişti. Zavallı kız 10 yaşında paten yaparken düşmüş ve felç olmuştu.)

"Joan'ın bu hali seni endişelendirmesin. Onun durumunda bu gayet normal. Biraz heyecan ona iyi gelir hatta aklını başka şeylerle meşgul etmesi daha önemli. Bizim şu anki önceliğimiz

onun psikolojik tedavisi. Yarın tekrar uğrayacağım. Umarım Richard'ı da görürüm. Döndüğünden beri onunla hiç konuşamadım. İki yıl önce gördüğümden daha iyi olduğuna sevindim."

Rexon, "Richard salonda, istersen git bir gör," dedi.

Doktor gülümsedi. "Daha sonra… Birazdan çıkmam lazım. Arabayı çalışır vaziyette bıraktım. Soğuk günlerde marş motoru düzgün çalışmıyor. Ama biraz daha şu sessizliğin tadını çıkarıp viskimi bitireyim."

"Haklısın. Ah bu yeni nesil…" Rexon iç geçirdi.

Yeni nesilden açılan konu Richard'ın doktorluk kariyerine geldi. Konuşurken

Rexon'la Doktor Quayne'in ilişkisinin iş ilişkisinden çok Joan'ın trajedisinden dolayı daha içten bir hâl aldığını fark ettim.

Doktor çıktıktan kısa bir süre sonra Vance'la ben de odadan ayrıldık. Odasına geldiğimizde Vance, sandalyeye kurulup sanki kendi kendine konuşur gibi, "garip ve değişik bir ev halkı. Rexon'un gerginliğini anlayabiliyorum. Bilinmezliğin ortasında kaybolmuş gibi. Oğlu için asil bir evlilik istiyor ve belli ki Carlotta'yı gelin olarak kabul etmiş. Kız da fena değil. Güzel, hayat dolu… Ve Richard... Mükemmel bir çocuk… Akranlarına göre daha olgun. Ama Carlotta'ya davranışları bir garip.

Define avcısının kıza asılmasına aldırmadı bile. Bu Sydes da ilginç bir adam. İnadına yapıyor sanki. Öte yandan Bassett; hoş biri olmadığı belli. Carlotta da farketmiş. Ama onun soğuk gözleri bana bir yerlerden tanıdık geliyor. Oberlachen hakkında neden yalan söyledi ki... Orada hiç kızak ya da kayak yarışı olmaz. Sadece bir göl, bir kale ve birkaç da köylü aile var. Belli ki hiç gitmemiş. Richard'la Saint Moritz'de tanışmış. Öyle olmalı. Amsterdam'dan bahsettiğimde de hiç oralı olmadı. Evet Vance, dediğim gibi karmaşık ilişkiler. Üstüne düşünmek lazım…"

Regie sigarasından bir tane çıkarıp yaktı.

“Ve bütün gece boyunca Ella Gunthar’ı düşünüp durdum. Güzel ve sevimli ama yine de…”

BÖLÜM 4-İLK CİNAYET

(16 Ocak Perşembe, 08.00)

Ertesi sabah saat 08.00'de kapı aniden çaldı. Yaşlı kâhyanın sesini tanıdım. "Bay Vance, Bay Vance! Bay Rexon hemen çalışma odasına gelmenizi söyledi."

Vance fırladı. "Sorun ne Higgins?"

"Bilmiyorum."

"Peki…"

Hızlıca giyinip hole çıktık. Siyah kâhya kıyafetiyle bir kadın merdiven tırabzanlarından sarkmış aşağıyı dinliyordu. Bizi görünce duvara yaslandı. 40 yaşlarında, uzun, düzgün yapılı bir kadındı. Yeşil gözlü, siyah

saçlı, otoriter bir havası vardı. Vance soğuk bir sesle, “bir şeyler duyabiliyor musun?” diye sordu.

“Trajedi, trajedi!”

Vance: “Sakin olun, hayatın kendisi trajedi.”

Aşağı indik. Vance, “malikânenin en garip yaratığı,” diyerek beni bilgilendirdi, “çekingen ama tehditkâr. Çok fazla şey bilir. Patlamaya hazır bir volkan gibi. Trajedinin kendisi. Tanrı ona yardım etsin.”

Carrington Rexon, robdöşambrı üzerinde çalışma odasındaydı. Yanında, şöminenin başında oduncu gömleği, kadife pantolon ve bağcıklı bot giyen biri vardı. İri yarı, orta yaşlı bir adamdı.

Gerginlikten elleri terlemişti.

Rexon, “Eric Gunthar, malikânede çalışanların şefi. Biraz evvel buraya yakın Tor Gulch denen yerde Lief Wallen’ı bulmuş. Wallen benim koleksiyonumun olduğu batı kanadının gözcüsüdür. Galiba tepeden aşağı düşmüş. Gunthar’ın yardıma ihtiyacı var. Onunla gider misin Vance? Doktora telefon ettim o da birazdan gelir.”

“Tabiî ki.”

Gunthar: “Lief kaymış olmalı.”

Rexon emirlerini verdi. “Onun yerine birini koymayı unutma. Yanına da iki kişi al, Lief’i buraya taşıyın.”

Gunthar alnını kaşıyarak, “Darrup aşağıda paten pistinin orada. Başka

birini yollarım. Bir içki daha içebilir miyim?” dedi.

Vance, “şimdiden çok içmişsin, kıpırda!” diyerek adamı tersledi.

Gunthar somurtarak yolu gösterdi. Evin önündeki ana yola çıktığımızda kılıksız birini gördük. Dağınık beyaz sakallı kambur biriydi. Yürürken topallıyordu ama hareketleri çevikti. Bizi görünce saklanmak ister gibi ağaçların arasına daldı. Gunthar emir verircesine: “Buraya gel Jed. Bize lazımsın. Lief, Tor Gulch’ın orada düşmüş. Onu getirmemiz lazım.”

Yaşlı adam itaat etti. Yüzünde çocukça bir sırıtış vardı. Bütün bu olaylar onu eğlendirmişe benziyordu. “Belki de çok

fazla içiyorsun Eric. Ella, geçen hafta ona vurduğunu söyledi. Bunu yapmamalısın. Gulch'ın deliği birden fazla adam alır."

Yolda malikânenin marangozu Guy Darrup'u aldık. Gunthar durumu açıkladı. Darrup'un gözleri bulutlandı, bu gözlerde düşmanca bir bakış vardı. Aşağı doğru inerken Darrup "işinizi sağlama almışa benziyorsunuz Bay Gunthar," dedi.

Gunthar hırladı, "sen kendi işine bak. Belki de sen şef olmak istiyorsun?"

"Sadece herkese hak ettiği gibi davranıyorum." Darrup'un sözlerinde acı bir ifade vardı.

Kayalık uçuruma doğru dolambaçlı bir

yol izledik. Donmuş dereden karşıya geçip takip ettiğimiz yolun devamına çıktık. Vance sessizliği bozdu. Gunthar'a dönüp, "siz Bayan Ella'nın babasısınız değil mi?" diye sordu.

Gunthar başıyla onayladı.

Vance önümüzde topallayan adamı işaret ederek: "Peki, bu kim?"

Gunthar yaklaşarak, "yaşlı Jed. Benden önceki şef. Malikâneden atıldı. Biraz delidir. Şimdi Green Glen'de -bu adı kendisi koymuş- yalnız yaşıyor," dedi ve ekledi, "bu Lief'in olayı hiç iyi olmadı. Evde onca misafir varken…"

"Darrup'un söylediği şey. Yeni şefin kim olacağı daha önce konuşuldu mu?"

"Canları cehenneme! Onlar hep

konuşur. Benim işim onları çalıştırmak. Bundan da pek hoşlanmazlar.”

Yaşlı Jed çalılığın ardından sağa döndü. Gunthar, “Hey! Yolu nerden biliyorsun?” diye bağırdı.

Jed, “tahmin ediyorum,” diye cevap verdi ve öndeki kayanın arkasına dolandı.

“Sıyırmış!” diye tekrarladı Gunthar.

“Bilgilendirdiğin için sağol.” Vance konuşurken Jed’in sesini duyduk: “Lief burada, Eric.”

Vardığımızda Lief’in yaralanmış vücudu feci bir şekil almış halde uçurumun dibinde yatıyordu. Yüzü yaralanmış, akan kan pıhtılaşmıştı ve kafasının şekli garip bir biçimde

bozulmuştu. Yattığı yerde kan gölü oluşmuştu. Vance yaklaştı, vücudu dikkatlice inceledikten sonra ayağa kalktı. “Doktor artık yardım edemez. Onu burada bırakalım. Darrup sen de kal. Ben Winewood’a telefon edeceğim.” Ağaçların arasından malikânenin kulesine baktı.

Gunthar Jed’e yol verdi.

Yaşlı adam uçurumdan düzlüğe çıkarken “Ella’yı hırpalamayı bırak Eric,” diye nasihat etti.

Vance, “malikâneye dönerken uçurumun tepesine çıkabilir miyiz?” diye sordu.

Gunthar duraksadı. “Yolun arkasında bir kestirme var ama tırmanmak çok

tehlikeli.”

“Olsun, gidelim.”

Kaygan, tehlikeli yokuşu çıkmaya çalışırken Gunthar, Lief’in düşmüş olabileceği yeri gösterdi. Gösterdiği yerin kenarında meşe ağaçları vardı. Vance oraya doğru ilerledi ve kar tutmuş zemini incelemeye başladı. Birden bir ağacın kenarına eğilip, “burada kan var Gunthar,” dedi. Ağacın gövdesinden biraz uzaktaki koyuluğu gösterdi...

Gunthar nefesini tuttu “Aman Allahım hem de ta burada!”

Vance ayağa kalktı. “Tabiî ki... Bu bir kaza değil. Dün akşamki rüzgârın ayak izlerini silmesi çok kötü… Yine de yapacak işlerimiz var.”

Gunthar birden durdu. Hin bir ifadeyle, “yaşlı Jed cesedin yerini tam olarak biliyordu!”

“İyi ki biliyordu.” Vance yokuştan aşağı inerek malikâneye doğru yürüdü.

BÖLÜM 5-
ZÜMRÜTLERİN LANETİ

(16 Ocak Perşembe, 09.30)

Döndüğümüzde Carrington Rexon çalışma odasında kahvesini içiyordu.

“Winewood polis merkezine telefon edeceğim,” diyen Vance, telefonda kısaca durumu anlattı.

Rexon zili çaldı. Higgins içeri girdi. “Ah! Sadece kahve Higgins, teşekkürler.” Vance ayaklarını uzatıp düşünceli bir şekilde bir sigara yaktı.

Rexon sessiz ve sakindi. Fincanının üstünden Vance’a bakıyordu. “Senin de canını sıktım,” diye mırıldandı. “Endişelerimin yersiz olmasını umut ediyordum.”

“Bilemezdin eski dostum. Yine de elimizden geleni yapacağız.”

Bu arada doktorla aynı anda Winewood polis şefi O’Leary malikâneye geldi. Uzun, zeki ve işinde ortalama bir polis memurundan çok daha iyiydi. “Üzgünüm doktor sana ihtiyacımız kalmadı,” dedi Vance ve açıklamasını da yaptı: “Saatler önce ölmüş olmalı. Bu memur beyin işi.”

O’Leary, “Doktor Quayne aynı zamanda bizim Adli Tabip’imiz,” dedi.

Vance sigarasını söndürdü. “Bu işimizi kolaylaştırır. Bir kere daha aşağıya gidelim. Darrup orada. Cesedi Gunthar’ın onu bulduğu şekilde bırakmalarını söyledim. İşinize

karışmama kızmıyorsunuz değil mi memur bey? Ben sadece Bay Rexon için buradayım.”

O’Leary: “Doğru yapmışsınız, olay yerini olduğu gibi incelememiz lazım.”

On dakika sonra Quayne cesedi inceliyordu. “Yüksek bir düşüş. Çarpmanın etkisiyle yaralanmış. Yaklaşık sekiz saat önce ölmüş. Zavallı Wallen. Dürüst, vicdanlı biriydi.”

“Sağ kulağının üstündeki çiziğe ve eziğe bakın,” diye karıştı Vance.

Quayne cesedi tekrar inceledi. “Ne demek istediğinizi anladım.” Vance’a hayretle baktı. “Otopsiden sonra daha fazlasını öğreneceğiz.” Kaşlarını çatarak kalktı. “Şimdilik bu kadar memur bey.

Gitmeliyim. Bir sürü yerle görüşmem lazım.”

O’Leary nazikçe, “teşekkürler doktor,” dedi. “Ben de işlemleri halledeyim.”

Quayne selam verip ayrıldı.

O’Leary kurnazca Vance’a baktı. “Kafadaki ezik hakkında ne düşünüyorsunuz?”

“Bir dakika benimle gelir misiniz memur bey?” Vance tepeye çıkan yola doğru yürüdü. Meşe ağaçlarının oradaki koyu lekeyi gösterdi. O’Leary olumsuzca kafasını salladı. Vance’a bakıp, “teoriniz nedir?” diye sordu.

“Teori mi? Yo hayır, benimki kaba bir tahmin sadece. Lief’in kafasındaki darbe düşmeyle olacak bir şey değil. Sanki bir

cisimle vurulmuş gibi. Zavallı adam başka bir yerde öldürülmüş ve cinayeti örtbas etmek için buraya taşınmış. Dün geceki rüzgâra rağmen karda belli belirsiz izler var. Sadece tahmin ediyorum. Dün gece belki burada üç kişi vardı. İzler çok net değil, kanıtlayamayız. Tahminim şu: Wallen malikânenin yakınlarında bir yerde başına vurularak öldürüldü. Belki bir somunun keskin olmayan tarafıyla… Kafatası kırılmış. Sonra buraya sürüklenmiş. Yokuşun orada iki iz var; belki bir topuklu ayakkabı izi… Birisi cesedi buraya taşımış. Diğeri yokuştan Wallen'ı atarken şu ağaçlara tutunmuş olmalı. Burnundan ve kulağından kan

gelmiş. Çünkü burada kan var.”

“Bunu sevmedim.” O’Leary suratını asarak kaşlarını çattı.

“Ben de. Siz sordunuz…”

O’Leary bir kan lekesine bir Vance’a baktı. “Bize yardım ederseniz minettar olurum. Sizi tanımıyor gibi davranmayacağım. Başarılarınızı biliyorum.”

Vance bir sigara çıkardı. “Dediğim gibi ben Bay Rexon için buradayım.”

“Anlıyorum, çok teşekkürler. Ben yasal işlemleri yürüteyim.” O’Leary hızlı adımlarla uzaklaştı.

Malikâneye döndüğümüzde güneş evin doğu tarafı boyunca uzanan verandanın camına vuruyordu. Verandanın önündeki

terasın dibinde yapay bir paten pisti vardı, üç sıra ağaç ve düzenlenmiş bir bahçeyle çevrelenmişti. Hemen diğer tarafta güneyde bir kulübe vardı.

Joan Rexon, verandada şezlong gibi yatırılmış sorguçlu tekerlekli sandalyesinde uzanıyordu. Yanındaki hasır sandalyede Ella Gunthar oturuyordu. Vance gülümseyerek yanlarına gitti. Joan Rexon zayıf ve hüzünlüydü ama sakatlığı çok belli olmuyordu. Sadece narin ellerindeki ince damarlar çocukluğundan beri gücünü tüketen rahatsızlığı ele veriyordu.

Ella Gunthar titrek bir sesle, “çok korkunç değil mi Bay Vance?” diye sordu. Vance anlamayan gözlerle baktı.

“Babam bize zavallı Wallen’ın başına gelenleri anlattı. Siz de biliyorsunuz değil mi?”

Vance başıyla onayladı. “Evet, ama bu bizi üzmesin.” Joan’a bakarak gülümsedi.

Bayan Rexon: “Üzülmemek imkânsız. Lief çok kibar ve düşünceli biriydi...”

Vance, “siz böyle şeyleri düşünmeyin,” dedi.

Ella Gunthar onaylayarak başını salladı. “Güneş, kar… Dünyada düşünüp mutlu olunacak şeyler de var.” Elini şefkatlice Joan’unkine koydu. Ama trajedinin hüznü hâlâ yüzündeydi. “Zavallı Lief sabah eve gelirken düşmüş olmalı.”

Vance dalgın, kıza baktı. “Bu sabah değil dün gece oldu. Gece yarısına doğru.”

Ella sandalyesinde doğruldu. Gözlerine korkulu bir bakış oturdu. “Gece yarısına doğru…” Kız derin bir nefes aldı. “Ne kadar korkunç!”

“Neden böyle söylediniz?” Kızın hali Vance’ın kafasını karıştırdı.

“Ben… Ben… Gece yarısı…” sesi kısıldı.

Vance hemen konuyu değiştirdi ama kızın garip ruh halini değiştiremedi. Bir bahane uydurup eve girdi. Ana merdivene varmamıştı ki, bir el koluna yapışıp onu durdurdu. Ella Gunthar peşinden gelmişti.

“Gece yarısı olduğuna emin misiniz?” Sesinde yalvaran bir ton vardı.

Vance açık bir şekilde konuştu. “O aralar ama siz neden bu kadar üzüldünüz?”

Kızın dudakları titredi. “Polis şefi O’Leary’nin sizle birlikte Bay Rexon’un çalışma odasına girdiğini gördüm. O neden burada? Yanlış bir şeyler mi var? Biz de Winewood’a, polis merkezine gidecek miyiz?”

Vance, ikna etmek istercesine güldü. “Güzel kafanızı böyle şeylerle yormayın. Tabiî ki bir soruşturma olacak. Biliyorsunuz kanun böyle. Fakat sadece formalite. Sizi çağırmayacaklardır.”

Kızın gözleri faltaşı gibi açıldı.

“Soruşturma!” diye tekrarladı. “Yine de gitmek istiyorum. Her şeyi duymak istiyorum.”

Vance şaşırdı. “Çocukça davranıyorsunuz. Geri dönüp Joan’a kitap okumaya devam edin ve tüm bunları unutun.”

“Ama anlamıyorsunuz,” Hızlı hızlı soludu. “Soruşturmaya gitmek zorundayım. Belki…” Hızlıca verandaya gitti.

Vance mırıldandı: “Aman tanrım, bu kızın aklından neler geçiyor?”

Odalarımıza dönerken kâhya kadın küçük koridorda önümüze çıktı. Gizemli bir şekilde yanımıza yaklaştı. “Öldü değil mi?” Sesi mezardan geliyor

gibiydi. “Ve belki de kaza değil?”

Vance kaçamak cevap verdi: “Kim bilir!”

“Normal şeyler olmaz burada.” Ateşli bir şekilde devam etti. “O zümrütler bu evi lanetledi.”

“Yanlış düşünüyorsunuz.”

Kadın duymazlıktan gelerek devam etti. “O yeşil taşlar uğursuzluk taşıyor. İnsanı cezp ediyor, ateş saçıyorlar.”

Vance sırıttı. “Neymiş o normal olmayan şeyler?”

“Her şey. Joan sakat, yaşlı Jed tam bir fanatik, Bayan Naesmith buraya garip insanlar getiriyor. Her yerde entrika ve kıskançlık var. Bay Rexon, oğlunun karısını kendisi seçmek istiyor.” Kadın

esrarlı bir şekilde gülümsedi. “Farkında değil ama yaş tahtaya basıyor. Her şey yıllar önce başladı.”

Vance alaycı bir şekilde gülümsedi: “Neler duydunuz?”

“Ve gördüm. Rexon hanedanlığı çöküyor. Genç Richard herkesi kandırıyor. Avrupa’dan döndüğü gece merdivenlerin arkasındaki holde onu bir kız bekliyordu. Richard kızı kucakladı ve uzunca sarıldılar.” Kadın yanaşıp fısıldayarak, “o kız Ella Gunthar’dı,” dedi.

Gerçekten mi?” Vance ilgisizce güldü. “Taze âşk. Bir itirazınız mı var?”

Kadın sinirli bir şekilde dönüp aşağı indi.

BÖLÜM 6-İĞNELEME

(16 Ocak Perşembe, 16.30)

Öğle sireninin çaldığı vakitlerde Vance malikâneden ayrıldı. Carrington Rexon, hiçbir işe yaramadığını bilmesine rağmen işçileri işe çağıran bu modası geçmiş aleti kullanmaktan zevk alıyordu.

Vance döndüğünde karanlık çökmeye başlamıştı. Rexon'u bilgilendirdi: "Etrafta dolanıp işçilerle konuştum." Kendisini şömineni önünde rahat bir koltuğa attı. "Sorun olmaz değil mi? Daha yapılacak çok iş var."

Rexon zoraki gülümsedi: "Umarım vaktin boşa gitmez."

"Gitmiyor. Sana karşı açık olmak

istiyorum.”

Rexon keskince başını salladı.

Vance kabaca özetledi: “Durum pek iç açıcı değil. Zor bir iş. Hiçbir şey net değil. Yine de ortaya çıkarılabilir. Gunthar, adamlara kötü davranıyor ve bu pek de işe yaramıyor. Onu değiştirmek istediğini duydum. Doğru mu?”

“Açıkçası evet. Yeni bir şef bulacağım ama acelesi yok.”

“Lief Wallen, Ella’yla evlenmek istiyormuş. Hem kız hem babası karşı çıkmış. Aralarında sürtüşme olmuş. Bu da işçilerin Ella’ya kızmasına neden olmuş. Joan’a arkadaşlık ettiği için kendini diğerlerinden üstün gördüğünü düşünüyorlar. Sadece yaşlı Jed onu

savunuyor. Öte yandan işçiler Jed'in hayal dünyasında yaşadığını düşünüyorlar. Zümrütlerin onu kötü etkilediğini ima ettiler. Herkes ateşe körükle gidiyor."

Rexon cıkcıkladı: "Belki sen de benim diğerleri gibi etkilendiğimi düşünüyorsun?"

Vance, hayır anlamında kafasını salladı. "Konusu açılmışken mücevher odasının anahtarı sadece sende var değil mi?"

"Şükür ki evet. Özel anahtar, özel kilit ve çelik kapı."

"Bugün odaya gittin mi?"

"Evet. Her şey yerinde."

Vance konuyu değiştirdi. "Bana biraz

kâhya kadından bahset.”

“Marcia Bruce? Kaya kadar serttir.”

“Evet. Dürüst ama histerik…”

Rexon tekrar cıkcıkladı: “İyi gözlemlemişsin. Ama Joan’a tapar. Ella’nın işi bittiğinde ona çocuğu gibi bakar. Kısacası Bruce iyi bir kadındır. Doktor Quayne da aynı fikirde. Bu ikisinin arasında bir şeyler var. Bruce bir zamanlar hastanede başhemşireymiş. Quayne da değerli biri. Arkadaş olmalarını görmek güzel.”

Vance gülümsedi. “Ah! Yaşlı Rexon duygusallaşıyor mu ne!”

“İnsan kendisi gibi başkalarının da mutlu olmasını istiyor.”

Sonra birden ciddileşti. “Başka ne

öğrendin? Lief Wallen'ın ölümüyle alakalı herhangi bir şey?"

Vance kafasını salladı. "Sonuç hiç beklemediğimiz bir şekilde gelebilir. Daha yeni başladık."

Bassett onu ilk gördüğümüz yerde, verandadaki masada oturuyordu. Ella geçerken kalkıp kızın kolunu tutup yılışıkça gülümsedi. Kız kolunu çekip yürümeye devam etti. Arkasından, "kibirliyiz öyle mi?" dedi ve pis pis sırıttı.

Vance gezinirken: "Siz kaymaya gitmediniz mi Bay Bassett? Tüm misafirler Winewood'a doğru gidiyorlardı."

"Dün çok geç yattım, partiyi

kaçırmışım. Şu Ella çok sevimli bir kız.” Tekrar verandaya dönüp baktı. “Bir hizmetçiye göre çok çekici.”

Vance gözlerini kısıp Bassett’e soğuk bir bakış attı. “Hepimiz hizmetçiyiz Bay Bassett. Bazılarımız arkadaşlarımızın, bazılarımız kendimizden daha asil kişilerin... Bunu bir düşünün,” deyip verandadan ayrıldı.

Polis şefi O’Leary yandaki girişten geldi. “Doktor Quayne şu an otopsi yapıyor. Soruşturma yarın öğlen. Sanırım siz de katılmak zorundasınız Bay Vance. Yarın sizi alırım.”

“İşlemlerde zorluk çıktı mı?”

“Yoo, her şeyi hallettim. Savcı John Brander iyi bir adamdır, Rexon’u da

sever. Utandırıcı şeyler sormayacak.”

“Karar kaza olarak çıkacak değil mi?”

“Umarım. Brander’a durumu anlattım. Bu bize zaman kazandırır.”

“Sizinle çalışmak büyük bir zevk, Bay O’Leary.”

O’Leary Rexon’u görmek için içeri gitti. Vance da Joan ve Ella’nın oturduğu yere yürüdü. Kayaktan dönen gürültücü misafirler bize selam verip yukarı çıktılar. Carlotta Naesmith ve Stanley Sydes verandada kalıp bize katıldı. Ella endişeyle etrafına bakındı. Bayan Naesmith alaycı bir ifade takındı: “Boşuna bakınma Ella. Dick, çatlak Sally’le gitti.”

“Sana inanmıyorum!”

Bayan Naesmith acımasızca güldü. “Acıtıyor mu Ella?”

“Carlotta, seni cadı!” Sydes kızı azarladı.

Carlotta Bayan Rexon’a döndü, “bugün nasıl hissediyorsun Joan?” Kız gülümseyince Bayan Naesmith’in hali değişti. “Ve siz Bay Vance neden kayak partisine katılmadınız? Muhteşemdi. Neredeyse yirmi santim buz tutmuş.”

“Şimdiden o kadar var mı?”

“Daha da yağacak Sör Galahad.” Dönüp Sydes’ın yanına gitti. “Acaba Stan yaşlanınca da yakışıklı olacak mı?”

“Sana söz veriyorum, olağanüstü etkileyici olacağım,” Stan kıza yaslandı. “Ve şimdi son defa soru…”

“Deniz beni tutar. Ben hazineyi evin yakınlarında arayacağım.”

Sydes sinirli bir şekilde söylendi: “Teklifimi kabul etmediğine göre ben de öyle yapacağım herhalde.”

Carlotta dönüp Joan’a açıkladı: “Onunla Cocos Adası’na gidip Wafer Körfezi’ndeki Mary Dear’ın hazinesini aramamı istiyor.”

“Bu muhteşem olurdu!” Joan’ın sesinde umutsuz bir özlem vardı. Carlotta’nın sesi yumuşadı. “Canım benim.” Sonra üst kata çıkmak için merdivenlere yöneldi. Sydes da kızı takip etti.

Bir süre sonra Marcia Bruce dışarı çıktı. “Sen eve gidebilirsin Ella. Ben

Joan'ın yanındayım."

Vance da ayaklandı, "ben de Ella'nın evini görmüş olurum."

Etrafını sarmış bu eğlenceli hayatta bir yeri olmayan bu kıza Vance'ın neden ilgi duyduğunu biliyordum. Niçin onunla birlikte eve yürümek istediğini de biliyordum. Maymunluk yapıp kızı eğlendirmek istiyordu. Belki böylece kız, Bayan Naesmith'ın acı sözlerini unutabilirdi.

BÖLÜM 7-SORUŞTURMA

(17 Ocak Cuma, Öğlen)

Soruşturma, ortamı germişti. Ertesi sabah malikâneye gelir gelmez, Ella soruşturmanın yerini ve saatini tam olarak öğrendi, mutlaka orada olacağını söyledi. Vance kızı vazgeçirmeye çalıştı. Yine de ikna edemedi. Kızın bu ısrarının altında meraktan fazlası olduğunu düşünüyordu. Mecburen O'Leary'nin arabasında kıza da yer buldu.

Yolun ana yolla birleştiği kavşakta O'Leary kornaya bastı ve Rexon'un öğlen sireni karşılık verdi. Uzaklaşırken ses azalarak bizi takip etti. Yaptığını onaylatmak istercesine: "Brander bizi

bekliyor. On dakikaya orada oluruz.”

Winewood belediye binasındaki küçük oda, kasaba halkı ve malikâne çalışanlarıyla dolmuştu. Fakat malikânenin misafirlerinden kimse yoktu. Odanın bir köşesinde uzun bir masada, kırmızı yüzü ve sürekli kırptığı gözleriyle soruşturmayı yöneten bir adam vardı.

O’Leary fısıldayarak konuştu. “Bu John Brander. Yerel Savcı. Makul bir adamdır.”

Masanın solunda, odanın demir parmaklıkla bölünmüş tarafında jüri oturuyordu. Bir kasabada olabilecek, klasik tipte, basit dürüst insanlardan oluşuyordu. Tanığın yanında bir polis

memuru ilgisiz bir şekilde ayakta duruyordu.

İlk olarak Eric Gunthar çağırıldı. İşe giderken yolda Lief Wallen'ın cesedini gördüğünü, dönüp Jed, Vance ve Darrup'u alıp olay yerine geri döndüğünü anlattı. Zirvenin tepesine Vance'la birlikte çıktıklarını söyledi. Bayağı açılmış, tam gördükleri kan lekesinden bahsediyordu ki aniden sözü kesildi ve Darrup çağırıldı. Sinmiş bir hali vardı. Guntar'ın söylediklerinden farklı bir şey söylemedi. Yaşlı Jed tanık sandalyesinde o kadar zavallı bir halde görünüyordu ki, Brander onunla hiç vakit kaybetmedi.

Sonra Vance çağırıldı. Sorular zaten

anlatılan olaylar etrafında dönüp durdu. Hâkimin zaman uyarısına rağmen meşe ağaçlarındaki kan lekesi mevzuu gereğinden fazla uzadı. Brander konuyu fazla önemsemedi ve kurnazca kanın insan kanı dışında bir hayvana ait olabileceğini iddia etti. O, bunları söylerken bir çocuk ya da amatör bir avcının karda kaçan bir tavşanı vurma görüntüsü benim de zihnimden geçiverdi. “Lekenin yanında ayak izi var mıydı?” diye sordu Brander.

Vance, “hayır ayak izi değil ama belli belirsiz izler vardı,” diye cevap verdi.

“Neyin izi?”

“Bilmiyorum,” dedi ve yerine geçti.

Doktor Quayne geldi. Ağırbaşlılığı ve

yumuşak tavırları etkileyiciydi. Jüri sabırlı ve saygılı bir şekilde dinledi. Üstünkörü bir şekilde teknik bilgi verdi. Cesedi ilk gördükleri zamanki durumunu, tahmini ölüm zamanını, otopsi bulgularını hızıca söyledi. Wallen'ın sağ kulağının arkasındaki kafatası kırığının garip olduğunu vurguladı.

Savcı, "peki Doktor Quayne, bu kırıkta farklı olan ne?" diye sordu.

"Sağ kulağından şakağına doğru içe göçmüş. Çok hızlı bir şekilde sert bir zemine düşse bile böyle bir yara oluşmaz."

"Wallen'ın düştüğü yerde kar var mıydı?"

"İki santim kadar."

“Karın altındaki zemini kontrol ettiniz mi? Herhangi bir çıkıntı var mıydı?”

“Hayır. Olsaydı olduğumuz yerden görebilirdik.”

Ama zeminle tepenin arasında öne doğru kayalık bir çıkıntı vardı değil mi?”

“Küçük bir çıkıntı, evet.”

“Peki, Wallen düşerken kafasını bu kayaya çarpmış olamaz mı?”

Doktor Quayne dudaklarını büzdü. Bunun çok olası olmadığını belirtti.

Brander ısrar etti: “Yine de yaranın düşmeden dolayı olmadığını kesin olarak söyleyebilir misiniz?”

“Hayır, kesin olarak söyleyemem. Ben sadece bu koşullarda böyle bir

yaralanmanın çok mümkün olmadığını ifade ettim.”

“Bu noktada ısrar ettiğim için özür dilerim doktor,” Brander öne doğru eğildi, “ama yine de böyle bir yaralanma tepeden kazara düşme sonucu oluşmuş olabilir değil mi?”

Doktor kızmaya başlamıştı: “Evet, olabilir.”

“Hepsi bu kadar. Açıklığınız ve yardımınız için teşekkürler doktor.”

O’Leary çağırıldı. İfadesi, kendisinden önceki tanıkların ifadelerini onaylar tarzdaydı. Aşağı inerken, tam o esnada beklenmedik bir şey oldu. Guy Darrup ayağa fırladı. “Adil davranmıyorsunuz Bay Brander!” diye bağırdı.

“Gerçeklerin ortaya çıkması için gerekli soruları sormadınız. Ben size...”

Brander tokmağıyla masaya vurdu. “Eğer kanıtınız varsa bunu ifade verirken söyleyecektiniz,” diye terslendi.

“Bana doğru soruları sormadınız Bay Brander. Zavallı Lief hakkında daha fazlasını biliyorum.”

“Tekrar yemin ettirin memur bey.”

Vance, O’Leary’e, “bu bizim için iyi olmadı,” diye fısıldadı.

“Brander’ın başka seçeneği yok.” O’Leary de endişeliydi.

Darrup ikinci kez yemin etti.

“Evet, şimdi iddialarınızı söyleyin Bay Darrup.” Brander’ın sesi sertti.

“Belki siz bilmiyorsunuz Bay Brander, malikânede ters şeyler oluyor.” Darrup haldır haldır konuşmaya başladı.

“Bay Gunthar hep zorbaca davranıyor ve çok fazla içiyor. Daha önce uyarılmıştı. Lief Wallen onun yerini alacaktı. Tıpkı Gunthar’ın Jed’in yerini aldığı gibi. Lief onun kızıyla evlenmek de istiyordu. Joan Rexon’a bakıcılık yapan kızla…” Darrup kızı gösterirken Ella geri çekildi. “Lief’in hakkı vardı. Ona dürüst, iyi bir koca olurdu. Ama Bay Gunthar istemedi. Galiba kızı için başka planları var.” Darrup dudaklarını büzerek kurnazca güldü. “Kız da Lief’i istemedi. Bizden daha iyi, daha üstün olduğunu düşünüyor. Ayrıca başka şeyler

de var. Lief öyle kolayca vazgeçen bir çocuk değildi.”

Darrup bir nefes aldı. Sonra aceleyle devam etti. “Hepsi bu kadar da değil Bay Brander. Malikânede işler iyi gitmiyor. Acayip şeyler oluyor, derin, karanlık şeyler. Kız geceleri Green Glen’de ne yapıyor bilmek istiyorum. Kaç kere yaşlı Jed’in barakasına girerken gördüm. Herkes yalan söylüyor. Herkes birbirinden nefret ediyor. Jed de bir garip. Kimseyle konuşmuyor. Aval aval etrafta dolanıyor. Sonra birden tam Lief, Bay Gunthar’ın işini alacakken uçurumdan aşağı düşüyor. Lief yolu herkesten iyi bilirdi. Ayrıca malikânede gözcülük yapması gereken zamanda gece

vakti orada ne arıyordu?”

Brander’ın sabrı tükendi, tekrar tokmağına vurdu. “Buraya nefretini ortalığa saçmaya mı geldin? Bunlar kanıt değil. Sadece dedikodu.”

“Kanıt değil mi?” Darrup yırtındı. “Öyleyse Gunthar’ın kızına Lief’in düştüğü o gece saat 00.00’da neden uçurumun oradan koşarak gittiğini sorun!”

“Neyi?”

“Beni duydunuz Bay Brander. Küçük kulübede malikânedeki parti için bir şeyleri tamir ediyordum. İşte kız o esnada yokuştan aşağı koşarak geldi, kulübenin sağından geçti. Ayrıca ağlıyordu.”

Ella Gunthar'a baktım. Yüzü bembeyaz olmuştu, dudakları titriyordu. Odada hafif bir kargaşa oldu. Brander duraksadı, tedirgince bakındı. Önündeki bazı kâğıtları karıştırdı. Sonra kızgınca Darrup'a baktı. "Söylediklerinizmantıksız," duraksadı. "Herhalde siz - sesinde alaycı bir ifade vardı- Wallen gibi iri bir adamı, kızın tepen aşağı attığını ima ediyorsunuz. Söylemek istediğiniz bu mu?"

"Hayır, Bay Brander." Darrup'un suratı asıldı. "O değildir, yapamaz. Ben sadece…"

Tokmak sesi tekrar duyuldu. "Bu kadar yeter! Bu soruşturma genç bir kızın adına leke sürmek için yapılmıyor. Lief

Wallen'ın nasıl öldüğünü anlamak ve eğer cinayetse kim tarafından öldürüldüğünü öğrenmek için yapılıyor. Spekülasyonlarınız soruşturmaya bir yarar sağlamıyor. Yerinize geçin Bay Darrup."

Darrup yerine oturdu. Brander hızlıca O'Leary'e döndü. "Başka tanık var mı memur bey?"

O'Leary kafasını salladı.

Brander jüriye döndü: "Hepsi bu kadar."

Jüri içeri geçti. Bir buçuk saat sonra karar açıklandı: "Şüpheli durumlar olduğunu karara eklemekle birlikte, Lief Wallen'ın ölümünün düşme sonucu olduğuna karar verdik."

Brander şaşırdı. Ağzını açtı, birşeyler söyleyecekti ki, vazgeçti. Soruşturma tamamlandı.

Malikâneye dönerken O'Leary dalga geçti: "Gerçek sonunda ortaya çıktı! Her neyse, Brander elinden geleni yaptı."

"Ah! Evet, evet. Yaptıkları tamamen yasal olmasa da… Neyse daha kötü de olabilirdi. Yine de…"

Ella Gunthar, benimle birlikte arka koltuğun köşesine oturdu. Burnuna bir mendil dayamış dalgın dalgın karla kaplı yola bakıyordu.

Vardığımızda Vance kibarca kızın elini tuttu: "Darrup doğru mu söylüyor?"

"Ne demek istediğinizi anlamadım."

"O gece yokuşun orada mıydınız?"

“Tabiî ki hayır.” Kendini savunmak istercesine çenesini kaldırdı, “geceyarısı evdeydim. Hiçbir şey duymadım.”

“Neden yalan söylüyorsun?” Sert bir biçimde sordu. Kız dudaklarını ısırıp hiçbir şey söylemedi. Vance, şefkatli bir biçimde devam etti: “Belki ben biliyorum. Seni küçük cesur asker. Ama çok aptallık ettin. Merak etme hiçbir şey seni incitemez. Bana güvenmeni istiyorum.” Elini uzattı.

Kızın gözleri söylediklerinin kanıtını aranırcasına adamın yüzünde gezindi. Dudaklarına belli belirsiz bir gülümseme oturdu. Kendine güvenerek elini adamınkinin üstüne koydu.

“Şimdi Joan’ın yanına git. Bu

gülümseme hep yüzünde olsun.”

BÖLÜM 8-GİZLİ PLANLAR

(17 Ocak Cuma, Akşam)

O akşam yemekten sonra Vance'la verandadan pisttekileri seyrediyorduk. Müzik ve eğlence sesleri salonun köşesine kadar geliyordu. Vance düşünceliydi. Sessizce Regie içiyor, dalgın dalgın uzaklara bakıyordu.

Çok geçmeden arkamızdan gelen ayak seslerine döndük. Vance, Carlotta Naesmith'e selam verdi. Yanımıza gelirken, "kara kara ne düşünüyorsunuz Bay Şövalye? Olmuyor ama bana hiç yardımcı olmuyorsunuz. Çok önemli bir şey soracaktım. Siz iyi paten yapıyordunuz değil mi?" dedi.

“Hayat dolu olduğum zamanlarda… Teşekkürler, iltifat ediyorsunuz.” Vance kederliymiş gibi bir hava takındı.

“Ben de öyle umuyordum. Bizim töreni yönetecek birine ihtiyacımız var.” Cilveli bir şekilde Vance’ı dürttü: “Siz seçildiniz.”

“İlginç görünüyor. Biraz daha açıklar mısınız?”

“Şöyle ki; hayvanat bahçesinin sakinleri yarın akşam Richard için parti veriyorlar. Bir çeşit hoşçakal partisi. Şuradaki kayak pistinde olacak. Tabiî ev sahibesi benim, biliyorsunuz. Benden ilginç bir şeyler düzenlememi bekliyorlar. Ben de paten yapılmasına karar verdim. Aklıma gelen en iyi fikir

bu.”

“Kulağa eğlenceli geliyor. Peki, benim görevim ne?”

“Sadece işleri yürütmek, resmi olabilirsiniz. Paten yapacakları anons edeceksiniz. Bence yapabilirsiniz. Her hayvanın bir sirk müdürüne ihtiyacı vardır.”

“İlaç getireyim mi yanımda, yaralanmalar için?”

Alınmış bir ifadeyle söylendi. “Bizi tanımamışsınız bayım, hepimiz muhteşem dans ederiz. Yine de, sanırım bar geçici bir süre kapalı olmalı.”

“Ah! Evet, bunun yardımı olabilir.” Vance güldü.

Kız, “çok ciddi bir şey planlıyoruz,”

diye devam etti. “Hatta yarın aşağıdaki pistte çalışacağız. Sabah da kostümler için Winewood’a gideceğiz. Korkunç değil mi?”

“Yoo hayır, eğlenceli.” Bunu söylerken süzen gözlerle baktı.

“Söyler misiniz Bayan Naesmith, dün neden Ella Gunthar’ı kızdırmaya çalıştınız?”

Bayan Naesmith’in ifadesi değişti. Gözlerini kısıp omzunu silkti: “Ella ve Richard’ın birbirlerine ilgi duydukları gözümden kaçmıyor Bay Vance. Çocuk gibiler.”

“Peki, ya Sally Alexander?”

Kız yapmacık güldü. “Dick bütün gün onunla konuşmadı. Amaan, Ella

düşünsün.”

Vance bakışlarını kaçırmadan, “Richard başka birine ilgi duyarsa yas tutmayacağınız da benim gözümden kaçmadı,” dedi.

Kız bir süre düşündü. “Dick hoş bir erkek. Biliyorsunuz, bu baba Rexon’un fikriydi. Ben niye Richard’a âşk hayalleri kurduğu için kızayım ki?”

“Zalim olmak hoş bir şey mi?” Vance sigarasını çıkardı. Kız da bir tane yaktı. Şakayla karışık, “bu koşulda en iyisi bu,” dedi. “Her neyse böyle davranmam lazım. Bu erkekleri ilgilendiren bir konu değil.”

“Anlıyorum. Rolünüze uygun davranıyorsunuz. Güzel, güzel…”

Kız Vance'ı öptü ve salona girdi. Vance kendi kendine konuşur gibi mırıldandı: "Düşündüğüm gibi, ikisi de evlenmek istemiyor. Richard bunu açıkça gösteriyor. Kız ise rolüne uygun, alınmış gibi yapıyor ve sert davranıyor. Bildik kadın tavırları. Ama aslında iyi bir kalbi var. Zavallı baba. Evet, Bruce'un da tahmin ettiği gibi Rexon hanedanlığı çöküyor." Kalabalık paten pistine baktı. Regie'sinden derin bir nefes çekip, hızlıca içeri girdi.

Joan Rexon'u koridorun karşısındaki odasında dinlenirken bulduk. Pencerenin kenarına konmuş bir divanda oturuyor, Marcia Bruce da ona kitap okuyordu.

"Neden salonda değilsiniz genç

bayan?” Vance kibarca sordu.

“Bu gece dinleniyorum,” diye cevap verdi. “Carlotta bana yarın gece Dick için bir parti düzenlediklerini söyledi, ben de iyi hissetmek istiyorum. Böylece hiçbir şeyi kaçırmam.”

Vance bir sandalyeye oturdu. “Sizinle birkaç dakika konuşsam bu sizi yorar mı?”

“Yoo hayır, sevinirim.”

Vance, Bruce’a döndü: “Bayan Joan’la yalnız konuşabilir miyim?”

Kâhya kadın alıngan bir edayla kalktı. “Yine gizem!” Sesi duygusuzdu, yeşil gözleri parladı.

“Ah! Evet…” Vance güldü. “Karanlık bir nokta daha. Ama korkunç emellerimi

on dakika içinde gerçekleştirebilirim. O zaman dönün. Ah! Burada bir melek var!”

Kadın bir şey söylemeden çıktı.

“Ella hakkında konuşmak istiyorum.” Vance, sandalyesini çelimsiz Joan’ın yanına çekti. Kız sevecenlikle cevap verdi: “Sevgili Ella…”

“Şirin değil mi? Neden onu hiç paten pistinde görmediğimi merak ediyordum. Paten yapmaz mı?”

Joan üzgünce gülümsedi. “Ah! Kaymayı çok severdi. Sanırım benim kazadan sonra ilgisini kaybetti.”

“Başkalarının paten yapmasını ve mutlu olmasını istemez misiniz?”

Kız kafasını salladı. “İsterim tabiî ki.

Paten yaparken ne kadar mutlu olduğumu unutamam. Bu yüzden babam pisti ve yanındaki kulübeyi açık tutuyor. Böylece verandada oturup diğerlerini izleyebiliyorum. Bazen buraya ünlü patencileri getirterek benim için gösteri düzenler.”

Vance, “sizi mutlu etmek için her şeyi yapıyor,” dedi.

Kız yine kafasını salladı. “Ella da beni mutlu etmek için uğraşıyor. Biliyorsunuz Bay Vance, ben çok şanslı bir kızım. Benim yapmaktan zevk aldığım şeyleri diğerleri de yaparken çok mutlu oluyorum.”

“Ben de bu yüzden Bayan Ella’nın sizin için paten yaptığını düşünmüştüm.”

Kız başını pencereye çevirdi. “Belki de bunun suçlusu benim. Hep böyle düşünmüşümdür.”

“Bana anlatır mısınız?” Vance’ın sesi aceleciydi.

“Küçük bir kızken, kazadan sonra Ella bir gün piste kaymaya gitti. Çok iyi bir patencidir. Onu izledim ve kıskandım. Çok bencilce davrandım. Onun kayabilmesi beni yaralamıştı. Bebek gibi davrandım. Ben…”

“Anlıyorum.”

“Ella verandaya geldiğinde ben ağlıyordum. Ondan sonra yıllarca Ella’yı ara sıra gördüm. Bilirsiniz, okula gidiyordu. Bir daha paten hakkında hiç konuşmadık.”

Vance kızın elini kibarca tuttu. “Belki başka şeylerle çok meşguldü, o yüzden bir daha kaymadı. Belki de siz onunla kayamadığınız için ilgisini kaybetti. Suçluluk duymanıza gerek yok. Ella şimdi kaysa bu artık sizi üzmez değil mi?”

“Yoo, hayır.” Kız zoraki gülümsedi: “Keşke tekrar kaysa. Çok aptalca davrandım.”

“Gençken hepimiz aptallık yaparız.” Vance güldü.

Kız ciddi bir şekilde kafasını salladı. “Artık öyle değilim. Ne zaman çok güzel kayan birisini görsem, Ella aklıma geliyor. Biliyorum çok iyi kayabilir.”

“Nasıl hissettiğinizi anlıyorum.” Vance

ayağa kalktığında Marcia Bruce da içeri girdi.

“Karanlık nokta aydınlatıldı. Eminim ki genç bayanı çok yormadım. Okuduğunuz hikâyenin sonunu duymak için can atıyor.”

Dışarı, merdivenlere çıktığımızda arka tarafta kuytu bir yerde iki kişi ciddi bir şeyler konuşuyordu. Bunlar Carlotta Naesmith ve Stanley Sydes’dı. Vance onlara şöyle bir bakıp salona doğru ilerledi.

BÖLÜM 9-
BEKLENMEYEN ÇAĞRI

(18 Ocak Cumartesi, Öğleden önce)

Ertesi sabah Vance uyanıp hızlıca bir fincan kahve içtikten sonra tek başına malikâneden ayrıldı. Gunthar'ın barakasına giden geniş yolda kayboldu.

Onun ardından misafirler kahvaltı odasına indi. Kahvaltıdan sonra geniş garajın önünde toplandılar. Atlı arabalar teker teker dışarı çıktı. Winewood'a giden ana yola çıkmak üzere hazırlandılar. Yarım saat kadar sonra kâhya kadın, Joan'ı şimdi kimsenin olmadığı verandaya çıkardı. Bir anne şefkatiyle kızı tekerlekli sandalyeye

oturttu ve paten pistini gören pencereye götürdü.

Kız yerine yeni yerleşmişti ki, Vance ve Ella Gunthar pisti geçip eve geldiler. İçeri girerlerken Vance: “Güzel arkadaşınıza eve kadar eşlik edeyim dedim.”

Ella gülümsedi. Mutlu görünüyordu. Gözlerinde değişik bir parıltı vardı. Garip şeyler olduğunu sezen Marcia Bruce, bir kıza bir Vance’a baktı. Sonra ayağa kalktı, Joan’un sırtını okşayıp içeri girdi.

Vance verandada kaldı. Bir süre havadan sudan konuştuktan sonra odasına geçti. Kendisini rahat bir sandalyeye attı. Sandalyesine yerleşmiş

sigara içiyordu. Sessizlik, kapısının vurulmasıyla bozuldu. Polis şefi O’Leary içeri girip oturdu. Kartala benzeyen yüzünde bir sertlik vardı. “Sizinle yalnız görüşmem gerek Bay Vance. Kâhya odada olduğunuzu söyleyince ben de…”

“Memnun oldum.” Vance sandalyesinde düzelip bir tane daha Regie yaktı. “Sanırım iyi haberlerle gelmediniz.”

O’Leary cevap vermeden bir süre piposunu aradı. Bulunca Vance’a bakıp, “merak ediyorum acaba siz de benimle aynı şeyleri düşünüyor olabilir misiniz?”

“Belki…” Vance soran gözlerle baktı. “Siz ne düşünüyorsunuz?”

“Wallen’ı kimin öldürdüğünü buldum.”

Vance rehavetle uzanıp karşısındaki adamın sert yüzünü inceledi. “Harika,” diye mırıldandı. Sonra kafasını salladı. “Benim düşündüğüm bu değildi. Her neyse, biraz daha açabilir misiniz?”

O’Leary başta tereddüt etti, şimdi ise konuşmaya can atıyordu. “Şöyle ki, bence dünkü soruşturmada Guy Darrup yalan söylemiyordu.”

“Hayır söylemiyordu. Gayet içtendi ve hesapsız konuşuyordu. Haksızlık yapılmasına köpürmüştü.”

“Yani ona inandınız.”

“Ah! Evet. Başka seçenek yoktu. Açıkçası ben de biraz araştırma yapmıştım ve söylediklerini zaten

biliyordum. Buralarda hoş şeyler olmuyor. Ama katil kim? Biraz daha bilgiye ihtiyacım var. Her şeyi bir araya getirince şu çıkıyor: Gunthar çok içiyordu ve görevden alınacaktı. Wallen onun yerine geçecekti. Bu da Gunthar'ın kinlenmesine yetti. O da böyle bir adam. Çok kurnaz sayılmaz ancak acımasız olmaya yatkın. Bir sorun olduğunda en basit yoldan ve zalimce çözüyor. Şimdi onun bu kişiliğine, yerine Wallen'ın geçecek olmasını ve kızının geleceğiyle ilgili Wallen'la arasında çıkan anlaşmazlığı ekleyin, sahne tamamlanmıyor mu?"

"Evet," Vance kafasını salladı. "İyi bir fırsat, devam edin."

“Kesinlikle iyi bir fırsat. Gunthar çevreyi iyi biliyordu. Wallen’ın alışkanlıklarını, zayıf yönlerini biliyordu. Bir bahaneyle Wallen’ı tepeye çekmekten kolay ne var? Sonra başına bir şeyle vurup tepeden aşağı atıyor. Bayan Gunthar muhtemelen babasının niyetini anlamış olmalı ki onları gizlice takip ediyor. Olayı görünce de ağlayarak aşağı koşuyor.”

Vance umursamaz bir tavırla, “peki, Gunthar ne elde etmeyi umuyordu ki?” diye sordu. “Hâlâ işten atılabilir.”

“Ah! Wallen’dan başka adamların da işe alınabileceğini biliyorum. Biraz zaman verilse Rexon, Gunthar’ın yerine geçecek bir düzine adam bulabilir. Ama

ben Gunthar'ın içkiyi bırakıp Rexon'un güvenini tekrar kazanma niyetinde olduğunu düşünüyorum."

"Fakat Gunthar dün de çok içmişti. Onu soruşturmadan önce ve sonra gördüm."

O'Leary, "bu benim teorimi kanıtlıyor," diye açıkladı. "Kendisini cesaretlendirmek için içmiştir. Tecrübesi onun işten atılmaması için geçerli bir neden."

Vance, "doğru," diyerek kabul etti. "Bu duruma uyuyor. Başka?"

"Gunthar, Wallen'ı iki kere tehdit etmiş."

"Dedikodu mu?"

"Elbette. Bence yeterince inandırıcı.

Güvenilir bir tanık bunun için yemin edecektir.”

“Zeki bir analiz memur bey,” Vance ağır ağır konuştu, “yine de bu bir kanıt olarak sunulamaz.”

Vance’ın yorumu O’Leary’nin zoruna gitti: “Pek öyle değil.” Sandalyesinde öne doğru eğildi. “Gunthar, tahmini ölüm saatinde nerede olduğunu kanıtlayamaz. O gece saat 22.00’de Murpy’nin meyhanesine gitmiş. Sinirliymiş ve her zaman içtiğinden fazla içmiş. Saat 23.30’da oradan çıkmış. Buradan Winewood’a yürümek yarım saat alır. O gece, Winewood’daki eczacı Sokol bir partiden eve dönüyormuş. Gunthar’ı Tor Gulch’un yanındaki çayırlıktan karşıya

geçerken görmüş. Adam o zaman bunun önemsiz olduğunu düşünmüş ama soruşturma olunca Gunthar'ın orada olması garibine gitmiş, bana anlattı. Orası kestirme değil, eğer öncesinde tepedeyse geri dönerken kullanacağı yol… Bu benim iddiamı güçlendirmiyor mu?" O'Leary nihayet bitirdi.

"Ah! Evet…" Vance onayladı. "Yine de söylediklerinizin hepsi şu olduysa bu olduysa gibi koşullara bağlı, değil mi memur bey?"

"Belki de," sesinde Vance'a karşı zafer kazanmanın verdiği bir memnunluk havası vardı. "Ama adamı tutuklamak için yeterli."

"Yo, hayır, ben olsam yapmazdım."

Vance kaba olmadan konuşmaya çalıştı: “Şimdiye kadar iyi gittiniz. İpuçlarını zekice bir araya getirdiniz. Neden düşüncesizce davranıp her şeyi mahvedelim. Biraz daha bağlantı bulmalıyız.”

“Benim de aceleci davranmaya niyetim yok. Birkaç ipucu daha arayabilirim.”

“Kesinlikle buna ihtiyaç var. Teorinizi aklımda tutacağım. Belki ben de kayıp parçaları bulabilirim.”

O’Leary piposunu söndürdü ve kalktı. “Takip ettiğim yolun doğru olduğunu ve sizin de benim gördüğüm şeyleri gördüğünüzü düşüyordum.”

“Görüyorum.” Vance adamı ikna etmeye çalıştı. “Bana güvendiğiniz için

tekrar teşekkürler.”

O’Leary el sıkışıp çıkınca Vance da sigarasını söndürüp pencereye yürüdü. “Berbat bir durum Vance. Adam fena aldanıyor. Dış görünüşün aldatıcılığı. Modern çağın laneti bu. Çok düz düşünüyor ama işinde iyi, hatta olanın en iyisi. Teorisi korkunç. Umarım yanılıyordur.”

Bir saat sonra Vance aşağıya indi. Winewood’a giden particiler dönmüştü. Alt holde birkaçını gördük. Salondan gelen sesler diğerlerinin de orada olduğunu gösteriyordu. Doktor Quayne, Ella ve Joan’la verandada oturuyordu. Bizi görünce ayağa kalktı ve neşeli sesi bizi selamladı: “Tam zamanında Bay

Vance. Bu iki genç hanımla artık siz ilgilenebilirsiniz. Bana Joan'dan daha fazla ihtiyacı olan hastalarım için birkaç dakikaya çıkmam lazım. Bu geceki parti için yeterince iyi olup olmadığını görmek için gelmiştim. Bana ihtiyacı yok. Dün gece dinlenmesi iyi olmuş, festivale hazır."

Bayan Rexon, "yine de sizi bir saat burada tutabildim Doktor," diye karşılık verdi.

"Ben çok sosyal biriyimdir sevgili Joan." Adam Vance'a döndü: "Eğer bütün hastalarım bu iki genç bayan kadar büyüleyici olsaydı işlerimi hiç vaktinde bitiremezdim. Burada kalıp sohbet etmek o kadar cezbedici ki hayır

diyemiyorum.”

“Yağcılığın bir tedavisi var mı Bay Vance?” Joan Rexon çok mutlu görünüyordu.

“Sizden bahsediliyorsa buna yağcılık denemez.” Vance doktora döndü. “Doktor Quayne söylediklerinde samimi.”

Birkaç misafir daha dışarı çıkıp bize katıldı. Biraz şamata yaptıktan sonra içeri girdiler. Öğlen sireni duyuldu. Bassett ise etrafta biraz dolandı, gelip verandanın öteki köşesinde küçük bir masaya oturup iskambil kâğıtlarıyla oynamaya başladı.

Doktor saatine baktı. “Aman tanrım, bu öğlen sireni!” Dönüp kızlara samimi bir

reverans yaptı. “Siz ikiniz beni kötü etkiliyorsunuz.” Çabucak salon kapısından geçti. Birkaç dakika sonra arabasıyla hızla uzaklaştı.

Bir yarım saat daha verandada kalıp ılık güneşin altında dinlendik. Vance, Japonya’daki maceralarıyla kızları eğlendirdi. Hikâyesini anlatırken bir yandan da arkamızdaki Fransız kapıya doğru bakıyordu. Birden ayaklanıp kızlardan izin isteyerek kapıya yöneldi. İçeri girerken bana dönüp onu takip etmemi istedi.

Higgins hemen girişin arkasında duruyordu. Yüzü tebeşir gibi olmuş, sulu gözleri ağlamaktan şişmişti. Ayakta durup ellerini göğsüne götürürken korku

ve dehşet tüm vücudunu sarmış gibiydi. “Tanrıya şükür ki buradasınız Bay Vance.” Konuşurken sesi o kadar titriyordu ki, kelimeler ancak seçilebiliyordu. “Bay Richard’ı bulamadım, çabuk gelin. Korkunç bir şey...” Aceleyle ana merdivenlerin arkasından Rexon’un çalışma odasına girdi. Malikânenin sahibi şöminenin önünde yerde yatıyordu.

BÖLÜM 10-KAYIP ANAHTAR

(18 Ocak Cumartesi, 12.30)

Vance, tek dizinin üstüne eğilerek Rexon'un sağ kulağının arkasında pıhtılaşan kanı inceledi, nefesini dinleyip nabzını kontrol etti. Adamın yüzünü ışığa çevirdiğinde kül rengine döndüğünü farketti. Bir gözünün kapağını kaldırdı. Gözü sabitti ve göz bebeği küçülmüştü. Parmağının ucuyla korneaya dokununca gözünü kapattı.

"Bilinçsiz tepki veriyor ama durumu çok ciddi değil. Higgins hemen Doktor'u çağır." Rexon'un yakasını gevşetti.

Higgins öksürerek, "sizi çağırmadan önce Doktor'u aradım, efendim.

Şansımıza evdeymiş, hemen gelecek," diye karşılık verdi.

"İyi iş Higgins. Şimdi O'Leary'i ara, çabuk buraya gelmesini ve durumun acil olduğunu söyle."

"Hemen efendim." Higgins telefon konuşmasını yapıp Vance'a döndü: "On dakikaya burada olurmuş, efendim."

Vance pencereyi açtı. Sonra şömineye gidip birkaç odun attı. Ateş odadaki kasvetli havayı biraz dağıttı. Kapının çalmasıyla Doktor Quayne'in elinde çantasıyla içeri girmesi bir oldu. "Tanrım, ne oldu böyle?" diyerek, Rexon'a doğru koşturdu.

"Çok ciddi bir şey değil Doktor ama kafasına sert bir darbe almış." Vance,

bir adım geri çekildi. “Birazdan kendine gelir. Nabzı biraz zayıf ama düzenli. Gözünü açıp korneasına dokundum, refleksleri yerinde. Kafasını hareket ettirdiğimde direnç gösterdi.”

Quayne kafasını salladı. Muayene etmeye çalışırken adamdan bir inleme sesi geldi. Gözlerini açtı, görmeden etrafına bakındı. Doktor Higgins’ten brendi getirmesini istedi. Rexon’un ağzını açıp zorla birkaç yudum içirebildi. Halsiz adam tekrar inleyip gözlerini kapattı. Doktor, Rexon’u muayene ederken bir yandan da sohbet ediyordu. “Şansa, diğer hastaları görmeden önce yemek yemek için eve gitmiştim…” Sonunda ayağa kalktı: “Her

şey yolunda.”

Rexon tekrar gözlerini açtı. Şimdi neredeyse odaklanabiliyordu. Quayne ve Vance’ı görünce gülümsemeye çalıştı. Acıyla elini başının arkasına götürdü.

Doktorun sesi yumuşaktı, “şimdi orayla ilgileneceğiz.” Higgins’in yardımıyla Rexon’u bir kanepeye oturttu. Bir yandan adamı rahatlatmaya çalışırken bir yandan da yarayı temizliyordu. Doktor Rexon’la ilgilenirken, O’Leary geldi. Vance kısık sesle olayı anlattı.

Doktor kanepeden uzaklaşırken Vance, “Konuşabilecek durumda mı?” diye sordu.

“Tabiî tabiî. Şimdi daha iyi.”

Vance Higgins'i odadan yollayıp O'Leary'le birlikte Rexon'un yanına gitti.

"Eee, eski dostum bir şeyler anlatabilecek misin?"

"Hiçbir şey anlatabileceğimi sanmıyorum Vance." Sesi kısılmıştı ama konuşmaya devam edince yerine geldi. "Higgins'i çağırmak için masamdan kalktım. Arkamdan vurmuş olmalılar. Sonrasında hatırladığım tek şey sen ve Doktor yanımda duruyordunuz.

"Ne kadar zaman önce oldu bu. Hatırlayabiliyor musun?"

"Pek değil…" Rexon bir an için durdu. "Ama bir dakika, bilincimi kaybetmeden önce siren sesini duydum. Evet,

kesinlikle eminim. Çünkü saat 12.00 olmasına rağmen kahvaltı tepsimin kaldırılmamasına kızmıştım. Genellikle saat 11.00 gibi gelip alırlar. Higgins'i bu yüzden çağıracaktım."

O'Leary sorularına başladı. "Uyandıktan sonra hep çalışma odasında mıydınız?"

"Genellikle. Sadece birkaç defa bir iki dakikalığına çıktım."

"Buraya sizden başka biri girdi mi?"

"Evet. Bruce benim talimatlarımı almak için geldi. Evde misafir olduğunda bir şeyleri bana sorar. Oğlum yarım saat kadar kaldı. Doktor Quayne, Joan'u muayene etmeden önce merhaba demek için uğramıştı. Sydes ve Carlotta

birkaç dakikalığına geldi. Bazı misafirler de geldi. Başkalarını hatırlamıyorum. İsterseniz biraz daha düşüneyim.”

Vance “Yo yo, gerek yok” diyerek araya girdi.

Doktor Quayne: “Higgins’i çağırmak için kalktığınızda baş dönmesi falan hissettiniz mi? Yaraya bakılırsa düşerken bir yerlere çarpmışsınız gibi görünüyor. Şöminenin demirlerine mesela…”

Rexon biraz kızarak: “Mümkün değil. Başım dönmüyordu. Kafama vurulduğunda bunu hissettim.”

Doktor düşünceli bir ifadeyle “anlıyorum” dedi.

Rexon birden dehşete kapılmış bir

şekilde önüne baktı. Anahtarlığı pantolonunun cebinden divanın ucuna düşmüştü. Anahtarlığı aldı ve korku dolu bir şekilde eksik var mı diye kontrol etti.

“Anahtar! Aman tanrım. Mücevher odasının anahtarı gitmiş!”

Doktor kibarca, “sakin ol Rexon. Bir yere gitmiş olamaz. Sakince bir daha bak,” dedi.

Rexon umutsuzca ceplerini karıştırdı. O’Leary yerlere bakındı. Vance hemen koleksiyon odasına gitti. Gelip odanın güvenli bir şekilde kilitli durduğunu söyledi.

Rexon öfkeden patladı: “Olsun. Hemen oraya gitmeliyiz. Yedek anahtarı alayım.” Konuşurken dermansızca ayağa

kalkıp odanın diğer köşesine geçti. Paha biçilmez bir Rembrandt gravürünü duvardan çıkarıp kenara fırlattı. Sonra küçük tahta bir düğmeye basıp paneli açtı. Ortaya çıkan oval çelik kasa kapısının şifresini girdi. Titreyen elleriyle topuzu önce sola, sonra sağa, sonra tekrar sola çevirdi. Nihayet kapıyı açıp kasadan anahtarı aldı. Vance anahtarı ondan aldı, mücevher odasına gittiler.

Anahtarı kilide sokarken biraz zorlandı ama sonunda ağır çelik kapıyı açıp içeri girdiler. Rexon, Vance'ı kenara itip heyecanla yürüdü. Sonra ünlü mücevher odasının ortasında aniden durdu.

"Gitmişler!" Sesi boğuk bir fısıltıdan

biraz daha yüksekti. Eliyle kırılmış camekânları göstererek, “koleksiyonumun en kıymetli parçaları ve İstar’ın…” diyebildi. Sesi kısıldı ve sallanmaya başladı.

Quayne hemen gelip kolundan tuttu. “Sevgili dostum?” Bize dönüp, “onu çalışma odasına götüreyim,” dedi ve adamı odadan çıkardı.

Vance, diğer ikisinin ardından kapıyı kilitleyip içeride kaldı. Bir sigara yakıp sallana sallana yürürken, O’Leary de sessizce onu takip etti. Mücevher odasında koyu renkli bir halı dışında mobilya yoktu. Duvarda sayısız metal kilitli cam kasa vardı. Arka planda yumuşak beyaz bir kumaşla çeşitli boyut

ve şekillerdeki eşsiz mücevherler görünüyordu. Rexon'un gösterdiği köşede diğerlerinden daha büyük bir camekân vardı, onun yanındaki kırılmıştı ama ötekilere dokunulmamıştı. "Çok esrarengiz," diye mırıldandı.

O'Leary, "sadece iki tanesi kırılmış. Muhtemelen zamanı olmamış. Acele iş," diye tahminde bulundu.

"Elbette. Bütün ipuçları bunu gösteriyor. Merak ediyorum acaba İstar'ın ne ilgisi var?"

Yandaki pencerelerden birine gidip açmaya çalıştı. Vance, tüm pencereyi çaprazlamasına çevreleyen ağır demir çubukları kontrol ederken O'Leary de onu izledi. Sonra aynı kontrolü diğer

pencerelere de yaptılar.

“Burada ilginç bir şey var memur bey. Burası kurcalanmış.” O’Leary’nin dikkatini üç demir çubuğun arasında testerelenmiş gibi duran tuhaf tırtıklı yere çekti.

O’Leary kaşlarını kaldırdı. “Bu her kimse, önce buradan girmeyi denemiş, mümkün olmadığını görünce vazgeçmiş. Sabırsız biri.”

“Hayır. Bence tam bu esnada biri ya da bir şey onu rahatsız etmiş. Yarıda kesilen bir girişim olabilir. Hadi çıkalım.” Pencereleri kapattılar. Kapıyı kilitlemeden önce Vance odaya tekrar baktı.

Çalışma odasında Doktor Quayne,

Rexon'u teselli etmeye çalışıyordu. "En azından hepsini almamışlar, sadece birkaç parça…" gibi basmakalıp bir şeyler söyledi.

"Sadece birkaç parçaymış. Koleksiyonumun en değerli parçaları. Keşke ötekileri alıp onları..." cümlesini tamamlayamadı.

Vance anahtarı Rexon'a verdi. "Kapıyı kilitledim. Şimdi bize hangilerinin eksik olduğunu söyleyin. Ve İstar'ın bu işle ilgisini."

Rexon öne eğilip masasına dayandı. "Sahip olduğum tüm taşlar. Onları toplamak için bir ömür harcadım."

O'Leary, "Çalınanlar kolayca elden çıkarılabilir," diye fikrini söyledi.

“Evet, kesinlikle. Şu an her kimdeyse bir hazineye sahip oldu. Hepsi ama İstar…”

Vance ısrar etti.“Yine, neden İstar?”

Rexon, “Kraliçe İstar’ın kolyesi,” diye inledi, “koleksiyonumun en nadide parçası. Mısır’dan, 18. yüzyıl hanedanlığından. Yeri asla doldurulamaz. Bir zincirin üstünde küçük gümüş ve incilerle bezenmiş altı büyük mükemmel zümrüt. Hatırlıyor olmalısın Vance.”

Vance sempatik bir tavırla: “Ah! Elbette. Yaramaz Kraliçe İstar ve halkını kızdıran harcamaları…”

O’Leary küçük defterine notlar alıyordu.

Vance, “en son ne zaman odadaydın?” diye sordu.

“Bu sabah. Her sabah giderim. Bruce da benimleydi. Bu akşam misafirlerime sergileyecektim, o yüzden biraz toz alacaktı.”

“Evet, çok üzücü. Tabiî bu durumda sergi olmayacak.”

“Hayır,” Rexon derin bir hayal kırıklığıyla kafasını salladı.

“Yine de gençler hiçbir şey olmamış gibi bu geceki partiyi yapmalılar. Sence de öyle değil mi Rexon?” Vance’ın sesi emir verir gibiydi.

Rexon öneriye razı oldu: “Herkesi üzmeye gerek yok.”

Doktor çantasını alıp kalktı. “Şimdilik

bana ihtiyacınız yok. Keşke daha fazla yardım edebilseydim. Ama akşam gelip sizin için Joan'a göz kulak olurum."

"Teşekkürler Quayne. Çok naziksin."

Doktor selam verip çıktı.

O'Leary defterini kapattı. "Söyler misiniz Bay Rexon, şefi bu sabah gördünüz mü?"

"Gunthar'ı mı? Hayır. Bütün sabah pistte ve kulübede çalıştı. Ama bunu sormanız garip. Bu sabah Higgins, Gunthar'ın beni görmek için yarım saat kadar önce geldiğini söylemişti. Ona benim daha aşağıya inmediğimi söylemiş. Gunthar da söylene söylene geri dönmüş. Ben çağırmadığım sürece beni görmeye gelmediği için anlam

verememiştim.”

O’Leary beklediği cevabı almışçasına başını salladı. Pencereye gitti, açıp kapattı. Sonra yaslanıp inceliyormuş gibi zemine bakındı. Tekrar sohbete katıldığında gözlerinde şüphe vardı. Holde Vance, O’Leary’i kenara çekti. “Neden Gunthar’ı sordunuz? Bir ipucu mu yakaladınız?”

O’Leary gayet ciddiydi: “Her şey düne göre daha net. Dün teorimi anlattığımda bunun mümkün olabileceğini söylemiştiniz. Şimdi bir de şunu ekleyin. Bu sabah Gunthar’ı görmeye gittim. Dışarıdaki işçiler bana Gunthar’ın Rexon’u görmek için malikâneye gittiğini söylediler. Gayet normal bir

durumdu. Ben de biraz bekledim ama Gunthar geri dönmedi.”

O’Leary zafer dolu bir edayla Vance’a baktı. “Görüyorsunuz, Rexon odadan çıktıktan sonra adam kolayca pencereden odaya girdi ve Rexon geri dönene kadar perdenin arkasına saklandı. Sonra Rexon’u etkisiz hale getirip, aldığı anahtarla mücevher odasına gitti.”

Vance onayladı. “Çok zekice memur bey. Birçok açıdan mantıklı.”

“Evet. Dahası, kızı Ella’nın da bu işe bulaştığını düşünüyorum. Bilirsiniz, babasına bir şekilde yardım etmiştir.”

“Aman tanrım. Dostum beni sürekli şaşırtıyorsunuz. Gunthar’a karşı bu önyargınızı biraz fazla ileri götürmüyor

musunuz?”

Söylediklerinin doğru olma olasılığını takdir etmediği için O’Leary, Vance’a şaşırarak baktı: “Bence değil,” O’Leary soğukkanlıca çıkıştı, “babasıyla birlikte kızı da tutuklamak için elimde yeterince kanıt var.”

“Peki, neye dayanarak memur bey?”

O’Leary gayet kendinden emin, “hiçbir şey olmasa da cinayete tanık olmaktan,” dedi.

Vance bir sigara yakıp dumanını üfürdü. “Davanıza karışmaya çalışmıyorum memur bey. Söylediklerinizde de gayet mantıklı. Sadece bir ricada bulunacağım. Baba da kız da kaçmıyor. Onları bu gece

tutuklamayın. Yarın ben kendi ellerimle size vereyim. Bekleyecek misiniz memur bey? Lütfen.”

O’Leary birkaç dakika Vance’ı süzdü. Şüpheli ve endişeli bakışının altında derin bir hayranlık vardı. Sonunda ikna oldu: “Tamam. Sağduyum tersini söylese de bekleyeceğim.” Verandadan geçerek yandaki merdivenlerden aşağı indi.

Bir dakika sonra Vance da verandaya çıktı. Joan Rexon onu bıraktığımız yerdeydi ama Ella yanında değildi. Onun yerini Carlotta Naesmith almıştı. Vance kendi kendine mırıldandı: “Ella’nın burada olmadığını O’Leary’nin fark etmemiş olmasını ummak salaklık olur. Hayır. Hep gözlem yapıyor.”

Bassett hâlâ oyun oynadığı masadaydı. Stanley Sydes da ona katıldı. Şimdi Canfield adında bir oyun oynuyorlardı. Yanlarında bir şişe burbon vardı.

BÖLÜM 11-HOŞÇAKAL GECESİ

(18 Ocak Cumartesi, 21.00)

O gün öğlen olaysız geçti. Öğle yemeğinden sonra Carlotta, Stanley Sydes ve Vance'ı pistte paten çalışması yapanları izlemeye çağırdı. Vance kibarca reddetti. Diğerleri gibi malikânede kalan Richard Rexon, öğlenini çalınan zümrütlerle ilgili Vance'la konuşarak ve kara kara düşünerek geçirdi. Bayan Joan odasında dinleniyordu. Ev alışılmadık derecede sessizdi.

Akşam yemeğinin konusu partiydi. Özellikle de Bay Rexon tarafından davet edilen gizemli patenci. Kim olduğu

konusunda kimsenin bir fikri yoktu. Yemekten sonra yaşlı misafirler verandanın penceresinin önünde toplandılar. Dışarıda serin ve açık bir hava vardı.

Saat 21.00'a doğru Marcia Bruce, Bayan Joan'ı dışarı çıkardı. Kız, "lütfen Ella için de bir sandalye çek," diye rica etti, "şimdi gelir." Kadın söylenileni yaptı.

Doktor Quayne da bir süre sonra malikâneye geldi. Joan ve Richard'ı selamladıktan sonra Carrington Rexon'un yanına oturdu. Jacques Bassett arkadaki kapalı kapılardan birine dayanmış ayakta dikiliyordu. Polis şefi O'Leary de kendine bir yer bulmuştu.

Büyük eski bir gramofon Higgins ve başka bir hizmetçi tarafından piste taşındı. Bir kutu plak aşağıya indirildi. Vance ayağında patenleri, kusursuz bir takım elbise ve boynunda beyaz bir kaşkolle pistte göründü. Öne doğru gelirken ışıklar yandı.

Alaycı bir havayla konuşmasına başladı. Sesi gür ve berraktı. “Bayanlar ve baylar bu unutulmaz olayda sunuculuk yapmaktan onur duyuyorum. Muhteşem bir gece yaşayacağınızdan emin olabilirsiniz.” Konuklar alkışla karşılık verdi. Abartılı bir edayla, “bu akşam bizimle birlikte, tanınmış patenciler var. Eminim ki bu isimleri hepiniz tanıyorsunuz.” Seyircilerden tekrar bir

alkış koptu. “İlk artistimiz Bayan Sally Alexander. Size eşsiz bir gösteri sunacak.”

Bayan Alexander rengârenk kıyafetiyle gülümseyerek piste çıktı. Malikânenin üst katlarından birinden yansıtılan spot ışığına doğru geldi. Neşeli bir Paris şarkısını çok kötü söyleyince alkıştan çok gülme ve alay etme sesleri duyuldu. Öteki numarası, sosyeteye yeni girmiş genç kızların kutlama partisini tasvir eden bir monologdu. Paten kayarken gösterisini sunmak bayağı zor olmuştu. Sonunda misafirler alkışlayarak takdirlerini sundu.

Vance, genç bayana kulübeye kadar eşlik edip Dahlia Dunham ve Chuck

Throme ile geri döndü. Patencilerin giydiği türde mayo ve tayt giymişlerdi. İkisi de ışığa doğru kayarak selam verdi. Vance kızın elini tuttu.

“Sağımda kırmızı kıyafetiyle Bayan Dahlia Dunham. Muhteşem bir yarışmacı. Solumda ise beyaz kıyafetiyle Bay Chuck Throme. İkisi şimdi birbirleriyle yarışacak.”

Yarışmacılar eldivenlerini giydi. Hakem öne geldi ve yarış başladı. Yarışmacılar önce birbirleriyle biraz itiştiler. Sonra birbirlerine yapıştılar. Hakem onları ayırdı. İleri geri giderlerken patenleri etrafa buz parçacıkları saçıyordu. Üçüncü tur bittiğinde Vance ıslık çaldı. Misafirler

Bayan Dunham'ın kazandığına karar verdi. Yenilgiyi kibarca karşılayan Chuck reverans yaparken yine yere yapıştı. Vance ve Bayan Dunham kalkmasına yardım edip adamı kulübeye götürdüler.

Joan'un, sandalyesinde etrafa bakınırken, "keşke Ella da burada olsa…" dediğini duydum. "Onu gördün mü Dick? Tüm eğlenceyi kaçırıyor." Richard Rexon görmediğini söyledi ve "belki dışarıda bir yerlerdedir," deyip kıza bakmaya gitti.

Daha sonra Bayan Maddox ve Pat McOrsay piste çıktı. Sahnede el yapımı minyatür bir uçak maketi vardı. En son İspanyol kıyafetleriyle Bayan Naesmith

ve Stanley Sydes geldiler. Vance'ın gramofondan çaldığı müzik eşlinde gösterilerini tamamladılar. Finalde tüm patenciler son defa piste çıktı. Richard, mutsuz görünen Joan'ın yanına geri döndü.

Vance'ın sesi tekrar duyuldu: "Ve şimdi sizin için bir sürprizimiz var. Artistimizin adını size söyleyemem çünkü yüzünü gizliyor. Ona maskeli dansçı diyelim. Ama bir dakika, müziği unuttum." Vance gramofona bir plak koydu ve 'Geschichten aus dem Wiener Wald' ezgisi duyuldu.

Sonra çok zarif bir bayan piste çıktı. Pullu kadife kıyafeti ışıkta parlıyordu. İpek bir maske yüzünü kapatıyordu.

Mükemmel bir gösteri sundu. Hareketleri kusursuz ve kendine özgü bir tarzdaydı. Herkes büyülenmişçesine izliyordu. Bazıları onun son dönemin ünlü patencisi Linda Höffler olabileceğini söyledi. Diğerleri Joan ve Richard'ı soru yağmuruna tutuyordu. Onlar da bu muhteşem patencinin kim olduğunu bilmiyordu. Misafirler Carrington Rexon'u da sıkıştırdı ama o da bir şey bilmiyordu.

Gösteri bittiğinde öyle bir alkış koptu ki, Vance kızı geri getirmek zorunda kaldı. Sonunda bir ses, "maskeyi çıkar!" diye bağırdı. Diğerleri de ona katıldı. Vance kızın kulağına bir şeyler fısıldadı. Kız maskeyi çıkarmasına izin verdi: Ella

Gunthar gülümseyerek önümüzde duruyordu.

Joan Rexon, “Ella olduğunu biliyordum,” diye bağırdı. Neredeyse mutluluktan ağlayacaktı. “Yapabileceğini biliyordum. Harika değil mi Richard?” Ama genç Rexon çoktan piste inmişti. Carrington Rexon ve Doktor, Joan’ın yanına geldiler.

“Baba, neden bana söylemedin?”

“Bana da sürpriz oldu canım. Vance, sadece senin için bir sürpriz hazırladığını söyledi. Ne olduğu hakkında hiçbir fikrim yoktu.”

Doktor araya girdi. “Tamam, tamam. Bu gecelik bu kadar yeter Joan.” İki adam Joan’u içeri taşıdı.

Gürültülü bir kalabalık Ella'nın etrafını sarmıştı. Gösteriyi izlemesine izin verilen işçiler işlerine geri döndü. Misafirler de içeri girdi. Daha sonra salonda toplandılar. Patenciler de kostümleri hâlâ üzerlerinde salona geldiler. Herkes Vance'ı tebrik ediyordu. Kibarca, "bu Bayan Naesmith'in başarısı," dedi.

Ella, yanında Richard'la içeri girdi. Herkes onu selamlıyordu ama o son derece mutsuz ve gergindi. Sadece Joan'a sarılmak için birkaç dakika kaldı. Genç Rexon ve Vance'ın onu eve bırakma tekliflerini kibarca reddedip aceleyle malikâneden ayrıldı.

Gramofon pistten getirilip salona

yeniden kuruldu. Parti başlamıştı. Herkes dans ediyordu. Doktor, Marcia'yı çağırıp Joan'u yatağa götürmesini söyledi. Kadının yüzünde Joan'la gurur duyduğunu anlatan yeni bir ifade vardı ve Joan odasına götürülürken neredeyse ağzı kulaklarındaydı.

Parti daha eğlenceli hale gelmişti. Sadece Bassett asık suratıyla bir kenarda oturuyordu. Doktor tam ona doğru ilerliyordu ki, Bayan Naesmith ona deniz tutmasına en iyi gelecek ilacı sordu. Richard Rexon, Bassett'in yanına gidip biraz onunla oturdu.

Vance da yorulmuştu. Ev sahibine iyi geceler deyip ayrılırken, O'Leary soran gözlerle baktı. Vance, "bu gecelik

bırakalım memur bey. Yarın öğlen gelin o zaman hallederiz. Eğlenceli bir partiydi değil mi?”

Vance merdivenleri çıkarken O’Leary arkasından somurtarak baktı.

BÖLÜM 12-KRALİÇE İSTAR’IN KOLYESİ

(19 Ocak Pazar, 09.30)

Vance, Pazar günü erken uyandı. Sert bir kahveden sonra beni dışarıda yürüyüş yapmaya çağırdı. Kar sabah erken saatlerde yağmış, etrafımız beyaz bir örtüyle kaplanmıştı. Green Glen'e giden yola saptık. Ella Gunthar ile ilk karşılaştığımız küçük gölü geçtiğimizde karşımıza bir kulübe çıktı.

"Eminim, burası Jed'in barakası. Hadi gel pazar ayinimizi burada yapalım."

Kapı yarı açıktı. Vance kapıya vurdu, ses veren olmadı. Kapıyı tamamen açığında Jed'in pencerenin yanında küçük bir masada oturduğunu gördük.

Gelmemize hiç de şaşırmamıştı.

Vance kapıdan, “günaydın, içeri girebilir miyiz?” diye sordu.

Adam hiç aldırış etmeden başıyla onayladı. Dikkatini elindeki bir nesneye vermişti. Ona yaklaşınca elindeki şeyi bize gösterdi. Zümrüt kolye elinde parlıyordu.

Vance kendi kendine konuşur gibi, “küçük taşlarla süslenmiş bir zincir, üstünde altı zümrüt,” dedi ve adama dönerek “çok güzel değil mi?” diye sordu.

Yaşlı Jed, kolye parmaklarının arasından kayarken çocukça gülümsüyordu. Vance yanına oturarak “başka neyin var?” diye sordu.

Yaşlı adam kafasını salladı. “Başka bir şey yok. Sadece bu.” Kolyeyi masanın üstüne yaydı. Transa geçmiş bir halde, “ilkbahar yeşili gibi, suyun şelaleden akması gibi, yazın ağaçların büründüğü renkler gibi… Doğadaki tüm güzel şeyler yeşil,” dedi. Gözleri parlıyordu.

Vance onun bu havasına katılarak: “Evet. Doğanın yeşili… Dümdüz uzanan yeşil çayır gibi. Yeşil ve gümüş. Yeşil ve altın.” Yaşlı adama şefkatle bakıp, “buldun mu onu Jed?” diye sordu.

Adam yine kafasını salladı.

“Nerede buldun?”

Jed konuyu değiştirmek istercesine, “sen Bayan Ella’nın arkadaşı mısın?” diye sordu.

“Evet. Tabiî ki. Senin de.”

Kır saçlı başı aşağı yukarı gidip geldi. “Bay Richard, arkadaşı olan o adamla birlikte eve geldi. Onun da arkadaşı mısın?”

“Bay Bassett mi? Yoo, onun arkadaşı değilim. Onun ne alakası var?

Jed sanki kelimeden tasarruf etmek ister gibi “İyi değil,” dedi.

Vance hafifçe kaşlarını kaldırdı. “Kolyeyi sana o mu verdi?”

“Hayır!” Yaşlı adam huysuzlanmaya başlamıştı. “O, buraya Bayan Ella’nın başını derde sokmak için geldi.”

“Gerçekten mi? Ne zaman oldu bu?”

“Dün gece geldi. Malikânedeki partiden önce. Ella’nın yalnız olduğunu

düşündü ama ben onu gördüm. Artık buraya gelmeyecek.”

“Niye? Ne oldu ki?”

Jed hayal görüyormuş gibi, “artık gelmeyecek” diye tekrar etti. “Siz malikânede Ella’ya göz kulak olursunuz değil mi?”

Vance söz verdi: “Kesinlikle. Ona bir şey olmayacak. Söyleyin bana kolyeyi nereden buldunuz?”

Yaşlı adam sessizce arkasına baktı.

Vance son bir kere daha şansını denedi: “Ella’nın iyiliği için bilmem lazım.”

“Bayan Ella kötü bir şey yapmaz.”

“O zaman kolyeyi nerede bulduğunu söyle bana.”

Adam şaşkınlıkla bakındı. Sonra gözleri Ella Gunthar'ın kullandığı küçük gramofonun üstünde durdu. Eliyle işaret ederek, "orada," dedi.

Vance gramofonu masaya getirdi. Açıp salladı ama içinden başka bir şey çıkmadı. Yaşlı adam kolyeyi alıp gramofonun küçük çekmecesine koydu. "Ben bulduğumda buradaydı," dedi.

Tam o anda kapı ardına kadar açıldı. Eşikte duran Ella bizi görünce gülümsemesi yüzünde dondu kaldı. Yaşlı Jed onu karşılamak için ayağa kalktı. Vance da kızın yanına gelip nazikçe elini tutarak masaya oturttu. Kızın gözleri açık duran gramofonun içinde parlayan kolyeye takıldı. Hemen kafasını çevirdi.

Yüzü bembeyaz olmuştu.

Vance kızmadan, “bunun hakkında ne biliyorsunuz Bayan Gunthar?” diye sordu.

Kızın cevabı kısa ve tereddütlüydü: “Bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyorum.”

“Ama daha önce gördünüz değil mi?”

“Sanırım evet. Koleksiyon odasında.”

“Öyleyse sizin küçük müzik kutunuza nasıl girdi? Jed bunu orada bulduğunu söyledi.”

“Be- ben, bilmiyorum. Belki gerçek değildir.”

“Ah… Yeterince gerçek canım.”

İnatla aynı şeyi tekrar edip durdu. “Hiçbir şey bilmiyorum ben!”

“Yine yalan söylüyorsunuz. Koleksiyon

odasından bir kolye ve birçok değerli taşın kaybolduğunu biliyor musunuz?”

Kız başını salladı: “Richard dün bana bahsetmişti.”

“Bunu sana Richard mı verdi?”

“Hayır!” Öfkeli bir şekilde Vance’a baktı. “Ve Jed de hiçbir şey bilmiyor. Babam da. Hepiniz babama çamur atmaya çalışıyorsunuz. Winewood polis şefinin niye etrafta dolanıp sorular sorduğunu bilmiyor muyum sanıyorsunuz!”

Vance dikkatlice bu üzgün kızı izledi. “Kim peki canım, zümrütleri kimin aldığını düşünüyorsun?”

“Kim kim kim!” Kızın sesi yankılandı. Dudaklarını ısırıp birkaç dakika

düşündü. Sonra ani bir şekilde cesurca: “Ben tabiî ki. Zümrütleri ben aldım.”

Vance şüpleyle kızın söylediklerini tekrar etti. “Sen aldın? İstar’ın kolyesinden başka ne aldınız Bayan Ella?”

“Bilmiyorum. Birkaç değerli taş daha…”

“Peki, koleksiyon odasına nasıl girdin?”

“Kapı açıktı.”

“Yapmayın Ella, Bay Rexon’un kapıyı açık bırakmak gibi bir âdeti yoktur.”

Kız ısrar etti: “Kapı açıktı.”

“Peki, kapı açıktı. İçeriye girince ne yaptın?”

“Camekânlardan ikisini açtım.”

Vance güldü. “Tabiî onlar da kilitli değildi!”

Kız söylediklerini geri aldı. Gözleri dolmaya başladı. “Sonra… Sonra camı kırdım…” diye kekelemeye başladı.

“Anlıyorum Bayan Ella. O zaman malikâneye gelip bunları Bay Rexon’a anlatmaya da itirazınız olmaz herhalde.”

Kız yutkundu. “Hayır, olmaz.”

Yaşlı Jed bir Vance’a bir kıza bakakaldı. Olanları anlamaya çalışırcasına kaşlarını çattı.

Kız ürkekçe, “Bay Vance bu olanları Bayan Joan ve Richard bilmek zorunda mı?” diye sordu.

“Korkarım ki öyle ama hemen değil. Gitmeye hazır mısınız?”

Vance kolyeyi cebine koyup kızı kulübeden çıkardı. Geldiğimiz yoldan geri dönmeye başladık. Vance diğer kayıp taşları sormadı. Onun yerine “Bassett yine bir münasebetsizlik mi yaptı?” dedi.

Kız önüne bakarak “Jed mi söyledi? Jed’i hiç bu kadar kızgın görmemiştim. Bay Bassett gerçekten çok korktu.”

Yolun geri kalanı sessizlik içinde geçti.

Carrington Rexon çalışma odasında yalnızdı. Vance kıza kapıyı açtı. Kız içeriye girip utanmış bir şekilde duvara baktı. Kıza bir sandalye gösterdi. Kız bir ona, bir Bay Rexon’a bakıp sandalyeye yürüdü.

Kız otururken Vance, “evet canım…” diye söze girdi.

Kız gözlerini kıstı. Sandalyenin kenarına sımsıkı tutunup “Bay Rexon zümrütleri ben aldım,” diye hızlıca söyleyiverdi.

Rexon gayet şaşırmış bir şekilde, “sen ne yaptın?” diye sordu.

Kız daha yavaş bir şekilde söylediklerini tekrar etti: “Zümrütleri ben aldım.”

Rexon bütün ağırbaşlılığına rağmen gülmekten kendini alamadı. Kız umursamadan, “kanıtlayabilirim,” dedi. Kolyeyi vermesi için Vance’a elini uzattı. Kız kolyeyi yanındaki masaya bıraktı.

Rexon hemen üstüne atladı, dikkatlice kolyeyi inceledi. “İstar’ın kolyesi,” sonra hemen “peki ötekiler nerede?” diye sordu.

Kız kafasını salladı. “Size söylemeyeceğim,” dedi ve başka hiçbir şey söylememek için ağzını sımsıkı kapadı.

Rexon arkasına yaslanıp eleştiren gözlerle kıza baktı. “Bir de oğlum seninle evlenmek istiyor!”

Ella’nın yüzü kızardı. Rexon’un sözleri kızı şaşırtmıştı.

Rexon soğuk bir ifadeyle, “Ah! Tabiî ki genç bayan,” diye devam etti, “seninle Richard’ın aranızdaki ilişkiyi bildiğimi düşünmüyordun. Bayan Naesmith bana

dün gece anlattı. Bayan Naesmith, oğlumun karısı olmasını umduğum kadın. Peh… Senin için yaptığım onca şeyden sonra. Oğlumun aşkını çalmakla kalmadın bir de benim zümrütlerimi çaldın.” Kızgınlıkla ayağa kalkacak oldu… “Zümrütleri senin çaldığına neredeyse sevineceğim. Oğlumu kurtarmamı sağlayacaksa zümrütleri kaybetmeye değer.”

Vance, yavaşça masanın etrafına dolanıp yaşlı adamı omzundan tuttu. “Eski dostum, yapma. Hayal kırıklığını bir de trajediye dönüştürme.” Vance, Rexon’un omzuna bastırarak tekrar sandalyesine oturttu.

Ella’nın gözünden yaşlar boşanmıştı.

Vance onun yanına gitti. “Zavallı çocuk,” Vance sakince kızın yanında durdu, “sence de bu trajikomik durum yeterince uzamadı mı? Şimdi gerçekleri söyleme zamanı. Bildiğin her şeyi. Karanlıktayız. Senin yardımını istiyoruz. Burada senin tahmin ettiğinden daha kötü kişiler iş başında. Belki bazı suçlular. Sevdiklerine ancak gerçekleri söyleyerek yardım edebilirsin. Yapacak mısın?”

Kız derin bir nefes alıp gözlerini sildi. Beklenmeyen bir kararlılıkla, “yapacağım!” dedi.

Vance kızın yanına oturdu. “Önce şunu söyle. Bu aptal hırsızlık yalanıyla kimi korumaya çalışıyorsun?”

“Ben de tam olarak bilmiyorum. Ama sevdiğim herkes sanki büyük bir tuzağın içine düşmüş gibi. Evinde kolyeyle yakaladığınız zavallı Jed; polisin bütün bu korkunç şeylerin şüphelisi olarak gördüğü babam, -bir şekilde- Richard... Zavallı Lief Wallen’ın öldürüldüğü o korkunç gece her şey birbirine girdi. Her şey çok karışıktı. Sadece ben yardım edebilirdim.”

Yüzünü elleriyle kapattı ama ağlamadı. “Nasıl yapacağımı bilmeden onlara yardım etmeye çalıştım. Gerçekten bilmiyordum. Çünkü orada burada duyduğum, gördüğüm ama birbiriyle alakasız görünen ufak tefek şeyler vardı sadece.”

Vance yine “zavallı çocuk,” diye mırıldandı, “ama bildiğin her şeyi söyle. Bütün küçük şeyleri de. Aklına ne gelirse. Belki bize bir yardımı olur. Sevdiklerine de...”

“Deneyeceğim,” şimdi umutsuzluğundan sıyrılmıştı, konuşmaya hevesliydi. “Hatırlıyor musunuz Bay Vance, Cuma günü soruşturmaya gitmek için ısrar ettiğimde benim sadece meraklı bir çocuk olduğumu düşmüştünüz.”

“Hayır,” dedi Vance, “sadece merak olmadığını biliyordum ama ne için olduğu hakkında bir fikrim yoktu.”

“Evet, her neyse. Orada duyduğum şeyleri zaten biliyorsunuz. Bence jüri bu

pis işi üzerinden atmak için fazla aceleci davrandı.” -Kızın bu gözlemi Vance’ı şaşırtmıştı.- “Başka şeyler de duydum. İşçiler Lief Wallen’ın cesedini babamın bulmasının garip olduğunu söylüyorlardı. Guy Darrup, Lief ile evlenmem gerektiğini söylüyordu. Sevmediğim bir adamla nasıl evlenebilirdim ki! Sonra babam o sabah Jed’in, Lief’in olduğu yeri bilmesinin garip olduğunu söylüyordu. Jed, karıncayı bile incitmeyen Jed! Lief’in öldüğü gece babamın evde olmadığını da duydum. Bu da babamı şüpheli yapıyordu. İyi de, ben de o gece evde değildim. Bu Lief Wallen’ı öldürdüğüm anlamına mı gelir?” Soluklanıp devam

etti:

“Özür dilerim, her şeyi çok karışık anlatıyorum. Benim de kafam çok karışık. O gece 00.00’dan önce buraya geldim. Richard’la buluşacaktık. Bütün gün yalnız olamamıştık. Kulübenin arkasında sürekli buluştuğumuz bir ağaç vardı. Ben de orada bekledim. Fakat Richard gelmedi. Sonra biriyle tartıştığını duydum. Sanırım kızgındı. Kulübenin içine girmiş olmalı. Ben de ağlayarak aşağıya koştum, aynen Guy Darrup’un dediği gibi. Ama nedenini bilmiyordu.” Durdu. Bir Vance’a, bir Rexon’a baktı.

“Başka bir şey?” Vance araştıran gözlerle kıza baktı.

“Bu kadar yetmez mi?” Sesi yorgundu.

“Kolyeyi nereden bulduğunu söylemedin.”

“Söylemek zorunda mıyım?”

“Biliyorsun, bu durumu anlamamız için gerekli.”

“Tamam. Ama babam almadı.” Kendisini savunurcasına Rexon’a baktı. “Kulübede, dün gece kostümlerimizi değiştirmek için hazırlanan odanın penceresinin yanında yerde buldum. Bay Rexon’a geri götürecektim. Sonra Richard bana hırsızlık olayını anlattı. Ben de bana soru sorarlar diye korktum. Çünkü babam dün kulübedeydi. Jed kostümümü buraya getirmişti. Babam da sürpriz bozulmasın diye kapıyı kilitleyip

anahtarı bana vermişti. Ne yapacağımı bilmeden kolyeyle kalakaldım. Sonra aklıma bir fikir geldi. Ben de kolyeyi götürüp gramofonun içine sakladım. Kolyeyi çalan ne babamdı, ne de Jed!”

Carrington Rexon son derece rahatsız ve kafası karışmış görünüyordu. Vance ellerini Ella’nın omzuna koyup sandalyeden kaldırdı.

Tam o arada kapı çaldı. Higgins’in arkasından O’Leary, yanında resmi kıyafetli bir adamla içeri girdi.

BÖLÜM 13-İKİNCİ CİNAYET

(19 Ocak Pazar, 11.00)

O’Leary önce Vance’a sonra sandalyedeki kıza ve masanın üstündeki kolyeye baktı.

“Bu nereden geldi efendim?”

Vance kızın kolyeyi nasıl bulduğunu anlattı.

“Güzel hikâye!” O’Leary’nin sesi kinayeliydi.

Telefon çaldı. Rexon açtı. “Senin için Vance, New York’tan. Özel hat. Tamamen güvenilir,” dedi ve ahizeyi Vance’a uzattı. Telefonla konuşurken, O’Leary adamını yanına çekip bir şeyler söyledi.

“…Bu gecikmenin nedeni ne memur bey? Washington’daki kayıtlar mı? Tamam. Teker teker söyleyin,” dedi ve kalem kâğıt aldı. Telefonda söylenenleri kâğıda yazdı. Orada aceleyle bir şeyler yazarken soğukkanlı duruşunun altındaki heyecanı fark edebiliyordum. “Her zamanki gibi memur bey,” kendinden emin konuşup kalemi kenara bıraktı, “bu bana istediğim şeyi verir. Hayır, gelmenize gerek yok. Çok teşekkürler.” Telefonu kapatıp ayağa kalktı. Yazdığı notu katlayıp cebine koydu. Regie’sinden bir tane yakarken, “evet memur bey?” diye sordu.

O’Leary, Ella’nın sandalyesinin yanına geldi. “Ben sözümü tuttum.” Soğukkanlı

ama samimiydi. “İstediğiniz gibi bekledim. Ama artık kızı ve babasını tutuklamaktan başka çarem yok. Bu memur onları götürecek. Tereddütle Vance’ın cebine bakıp, “tabiî, benim kararımı değiştirecek yeni bir bilgi varsa o başka,” dedi.

“Sanırım var memur bey.” Sandalyede oturan kıza döndü.

“Ella verandaya, Bayan Joan’un yanına gider misin?”

“Özür dilerim,” O’Leary engellemek istercesine elini kaldırdı, “buna izin vereceğimi sanmıyorum.”

“Tamam. Adamınızı da onunla yollayın. Meraklanmayın kaçmaz, memur bey.”

O’Leary kaşlarını çattı ama itiraz etmedi. Kız, arkasında Winewood’un iri yarı polisiyle odadan çıktı.

“Sonsuz teşekkürler,” sigarasını söndürdü, “işte memur bey yeni bilgi…” dedi ve katlanmış kâğıdı cebinden çıkarıp O’Leary’e uzattı.

O’Leary kâğıdı açıp çabucak bir göz gezdirdi. Yüksek sesle notu okudu. “Yolladığınız viski kadehindeki izler Jasper Biset’e ait. Fiziksel tanımlamanız da uyuyor. Biset, uluslararası mücevher soyguncularının başıdır. Genellikle arka planda kalır. Suçlandığı herhangi bir cinayet vakası yok. Daha çok yurtdışında tanınır ama burada da bilinen birisi. En son İsviçre, Saint Moritz’de görüldü.”

O’Leary boş gözlerle Vance’a baktı.

“Açıklamama izin verin. Buradaki ilk gecemde birini gördüm. Garip bir şekilde tanıdık gelmişti. Tam olarak açıklayamıyordum ama Amsterdam’la ilişkiliydi. O burnun üstünde birleşen kaşlar. Siyah bir şerit gibi. Ama yüz tam belli değildi. Bir şeyler eksikti. Bıyık olmalıydı. Seyrek bir bıyık. Ama bıyık ne de olsa gidip gelebilirdi. Bu önseziyle onun burbon içtiği bir gece kadehini aldım. Yanında adamı tanımlayan bir notla New York polisine yolladım. Tam olarak böyle bir rapor bekliyordum. Ve işte geldi.”

“Jasper Biset de kim?” O’Leary’nin sesi öfkeyle çınlıyordu.

“Polis tarafından Jasper Biset diye bilinir ama burada biz onu Jacques Bassett olarak tanıyoruz. Malikânenin misafirlerinden. Richard Rexon’un arkadaşı.”

Carrington Rexon tam ağzını açıp bir şey söyleyecekti ki, vazgeçti.

“Öyleyse siz hırsızın...”

“Bilmiyorum memur bey. Elimizde şimdilik böyle bir bilgi var. Ben de sizin gibi dürüst olmaya ve bütün olasılıkları değerlendirmeye çalışıyorum. Ama artık Biset ya da Bassett’le konuşmanın vakti geldi. Ne dersiniz burada mı yapalım?”

O’Leary kafası karışmış ve tereddütlü görünüyordu ama Vance’ın önerisini onayladı.

Vance, Rexon'a dönerek, "Bassett'i çağırtır mısınız?"

Kaşları çatılmış Rexon zili çaldı. Higgins'e adamı çağırmasını söyledi.

Vance odada bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Yeni bir Regie yaktı. O'Leary pencerenin yanında sabırsız bir şekilde ayakta piposuyla oynuyordu. Higgins geri döndü. "Özür dilerim efendim, Bay Bassett odasında yok."

Rexon sabırsızlanıyordu. "Yani bulamadın?"

"Öyle görünüyor ki beyefendi tüm gece odasına gelmemiş."

Vance sigarası ağzında kalakaldı. "Aman tanrım, emin misin Higgins?"

"Kapıyı çaldım efendim, cevap veren

olmadı. Kapı kilitli değildi, ben de içeri girdim. Yatak bozulmamıştı. Oda hizmetçisine de sordum.”

Rexon’dan bir inleme koptu. O’Leary, ayakta son derece kızgın görünüyordu. “Daha önce harekete geçmeliydik Bay Vance!”

Vance, O’Leary’nin azarlamasını duymazlıktan geldi. “Higgins, garajı ara!” Kâhya numarayı çevirip ahizeyi Vance’a verdi.

“Bu sabah hiç araba alınmış mı?” Vance bir dakika bekledi. “Peki, ya dün akşam? Anladım.” Telefonu yerine koydu. “Tüm arabalar garajda. İlginç. Odasına baksak iyi olacak.”

Odada garip hiçbir şey yoktu. Bir

dolapta asılı birkaç takım elbise vardı. Ötekinde biri gri, diğeri taba rengi iki palto, iki-üç günlük giysi ve altı-yedi çift ayakkabı vardı. Üst rafta üç şapka duruyordu. Vance, yatak odasından çalışma odasına geçip çekmeceleri karıştırdı. İçinde ilginç bir şey yoktu. Odanın köşesinde, askılıkta bir çanta vardı. Vance içine baktı, boştu. “Buradan bir şey çıkmaz.” Odayı tekrar dikkatlice inceledi. “Winewood’a gitmeyi öneriyorum. Karakol amiriyle konuşmak aydınlatıcı olabilir.”

O’Leary’nin arabası verandanın önündeydi. Biz aşağıya inerken arabaya yöneldi.

Vance, “yavaşlık zihnimi daha iyi

çalıştırıyor. Yürüyerek gidelim. Sorun olmaz değil mi?” diye sordu.

O’Leary omuz silkti. Patikanın sonuna doğru yürüdük. Malikânenin araba yolundan geçip şehir merkezine giden ana yola çıktık. Taze kar lekesiz önümüzde uzanıyordu. Sadece birkaç tekerlek izi O’Leary’nin iki saat önce kullandığı yolda duruyordu.

Vance bir sigara yaktı. Yol boyunca yürüdük.

O’Leary, somurtarak konuşmaya başladı. “İnsan her gün katil yakalama şansı bulmuyor. Kaçarsa çok yazık olacak.”

“Elbette, ama ben Bassett’in katil olduğuna daha ikna olmadım. Benim

gözlemlerim tersini söylüyor. Hayır. Cinayete bulaşacak bir tip değil. Çok rahat. Elini başkalarının kanıyla kirletmez.”

“Yani zümrütleri almak için Wallen’ı öldürenin o olmadığını mı düşünüyorsun?” O’Leary şaşırmıştı.

“Yo hayır, hayır. Demin de dediğim gibi o tip biri değil. Ama yine de…”

“Ama yine de zümrütleri alıp kaçtığını kabul ediyorsun.”

“Sevgili dostum, bir şeyi kabul etmiyorum. Sadece olan biteni anlamaya çalışıyorum.”

“Bu da bizi Eric Gunthar’a geri götürür. Dünkü olayda nerede olduğunu sordunuz mu?”

“Hayır, henüz değil ama iyi fikir. Onunla daha sonra konuşurum. ‘Dün gece neredeydin?’ ve buna benzer şeyler sorarım. Yardımı olabilir ama olmayabilir de...” Vance, sigarasının izmaritini yolun kenarına attı.

Büyük taş kapıyı yeni geçmiştik ve Winewood yoluna çıkalı elli metre olmamıştı. O’Leary piposunu çıkardı: “Arabayla daha hızlı olurdu.”

“Daha hızlı, evet,” Vance aniden durdu. “Ama bu kadar yararlı olmazdı. Şuraya bakın memur bey.”

Vance dikkatimizi yolun kenarında, malikânenin yüksek duvarının oradaki bir çalılığa çekti. Karda yer yer siyah lekeler biraz ileride bir çift deri

ayakkabı vardı.

“Sağa doğru gitmiş galiba.” Vance çalılığı geçti. O’Leary sessizce takip etti. Yaklaştıkça önümüzde duran kütlenin bir insan olduğunu fark ettik. Kolunun biri vücudunun altına kıvrılmış, diğeri omzundan yana uzanıyordu.

Vance büyük bir ciddiyetle, “bence bu bizim kayıp mücevher uzmanımız,” dedi. Yanına yaklaşıp yüzünü çevirdi.

Bu, Jacques Bassett’ti. Onu en son gördüğümüz halinde, dün akşamki giysileri üzerindeydi. Sadece fazladan Chesterfield marka siyah paltosu vardı. Vance, eğilip cesedi yakından inceledi. Sağ kulağının üstünden kara akan yapışkan kan dikkatini çekti. “Aynı

Wallen'ınki gibi memur bey. Bu iyi değil. Hayır, hiç iyi değil."

"Haklısınız, Wallen'ınkine çok benziyor. Aynı yara. Ben de hoşlanmadım bu işten. Ne kadar zaman önce ölmüş bir şey diyebiliyor musunuz?"

"Sekiz veya on saat önce. Ama ben doktor değilim ki memur bey. Quayne'ı çağırmalıyız. Malikâneye yürüyüp sizin Aesculapius'u[2] ben mi arayayım yoksa ben burada beklerken siz gider misiniz?

2 *Aesculapius: İskilip (Sağlık tanrısı). Tarihte verilen adlarıyla da: Iskila, Andrapa, Andrapolis, Blocium, Bloacium, Neoclaudiopolis, Neopolis, İmad, Iskelib, İskelib Direklibel.*

O’Leary saygılıydı. “Sizin burada beklemenize gerek yok. Yürüyebilecek kadar iyiyseniz ben beklerim.”

“Memnuniyetle memur bey, görüşürüz o halde.” Vance durakladı. “Bakar mısınız zümrütler cebinde mi?”

O’Leary eğilirken, “aslında bunu yapmamalıyız. Kurallara aykırı,” dedi ve Bassett’in ceplerini karıştırdı. “Tahmin ettiğim gibi zümrütler yok,” hemen ardından ekledi: “Bunun ne anlama geldiğini söylememe gerek yok herhalde.”

Vance göz ucuyla adama baktı. “Buralara göre fazla zekisiniz memur bey.”

“Burayı seviyorum... Şüpheler şimdi

yine Eric Gunthar'ın üzerinde toplanıyor. Sizce de öyle değil mi?"

Vance başıyla onayladı. "Korkarım öyle. Teoride yani. Ama yapmayın memur bey buna gerçekten inanıyor musunuz?"

"Bana inanmam için değil, gerçekleri takip etmem için para veriyorlar." O'Leary piposundan bir nefes çekti. "Korkarım Gunthar ve kızını tutuklamam gerekecek. Adil davranmalıyım."

"Anlıyorum memur bey." Vance dönüp malikânenin yolunu tuttu.

Verandada birkaç misafir sohbet ediyordu. Joan Rexon içeriye girmişti. Ella, diğerlerinden ayrı bir köşede kayıtsızca piste bakıyordu. Polis memuru

hâlâ yanında gardiyanlık yapıyordu. Vance ona yaklaştı:

“Beni dikkatlice dinle canım. Sen ve baban tehlikedesiniz. Yardımına ihtiyacım var. Birlikte halledebiliriz. Bu kâbustan uyanacaksın. Yapmanı istediğim şey şu: Patenlerini ve kostümünü al. Babana Bay Rexon’un onu çalışma odasında beklediğini söyle. Bulabilirsen Jed’e de…” Polis memurunu göstererek, “bu bey sana eşlik edecek. Sonra piste gelip paten yapacaksın. Öyle bir kaymalısın ki hayatında istediğin her şey buna bağlı gibi. Bütün misafirlerin ilgisini çekmelisin. Ne pahasına olursa olsun misafirleri evden uzak tut. Ben sana dur

işareti verene kadar kaymalısın. Bu arada ben seni ve babanı temize çıkarmaya çalışacağım. Anladın mı?”

Kızın dudakları titredi. Sonra yüzünü kaldırıp Vance’ın gözlerinin içine baktı. “Söylediğiniz her şeyi yapacağım.” Sesinde büyük bir kararlılık vardı. Pistin yanındaki kulübeye giderken polis memuru da onu takip etti.

Vance çalışma odasına yöneldi. Carlotta Naesmith yanına yaklaştı. Bir şeyler konuşmak ister gibiydi. Vance elini kaldırdı, “şimdi değil, lütfen. Senden bir iyilik yapmanı istiyorum. Tüm misafirler dışarıda olmalı. Evden uzak olmalılar. Ella Gunthar onlara bir gösteri yapacak. Hatırlarsan onu çok

kırmıştın. Şimdi misafirleri onun için dışarı topla.”

Bayan Naesmith cevap veremeden Vance çalışma odasına gitti. Carrington Rexon hâlâ yalnızdı. Ona kısaca yeni gelişmeleri anlattı. Adam sandalyesine gömüldü. “Yine bir cinayet!” diye inledi. “Peki, ya zümrütler?”

“Onda değilmiş. Hâlâ bulabiliriz.”

Vance telefona gidip Quayne’ı aradı. Son olanları, O’Leary ve Bassett’in bulundukları yeri söyledi.

Rexon diğer sandalyeye geçerken, “ne planlıyorsun Vance?” diye sordu.

“Henüz belli değil, eski dostum. Bildiklerimi birleştirmeye, bir sonuca ulaşmaya çalışıyorum. Lütfen kâhya

kadını buraya çağırır mısın? Ona sormak istediğim birkaç soru var.”

Rexon telefonla kâhyayı çağırdı. Vance, bastırdığı gerginlikle pencereye gitti. Bir sigara yaktı. Sonra ev sahibine döndü: “Bu sabah bir şeyleri atladım. Çok önemli değil. Canımı sıkmıyor. Bir şeyler bekliyordum…”

BÖLÜM 14-PATEN

(19 Ocak Pazar, 13.15)

Marcia Bruce ağırbaşlı ve sakin içeri girdi. Vance ona bir sandalye çekti. “Size birkaç sorum var Bayan Bruce,” diye söze başladı.

Kâhya filozofça, “burada artık hiçbir şey beni şaşırtmıyor. Cevap vermek için elimden geleni yaparım.”

“Koleksiyon odasından birkaç zümrüdün çalındığını biliyorsunuz değil mi?”

“Bay Rexon beni bilgilendirmişti. Bu da beni şaşırtmıyor. Neyse, o taşların yarattığı uğursuz havadan kurtulacağımıza seviniyorum.”

Rexon, “ne demeye çalışıyorsun Bruce?” diyerek araya girdi.

“Söyleyeceğim efendim. Nasıl olsa yakında öğrenirsiniz, istifa ediyorum. Bir hafta içinde buradan ayrılacağım, belki daha da önce.”

“Ayrılmak mı ama neden Bruce?”

Kadın kızardı. “Doktor Quayne bana evlenme teklif etti efendim.”

Vance memnuniyetle gülümsedi. “Güzel, güzel. Bu, dün akşam olmuş olmalı değil mi Bayan Bruce. Bayan Joan için gelmenizden önce.”

Kadın şaşırmıştı. “Nereden biliyorsunuz?”

“Bir kadının yüzündeki âşk ateşi. İşaretleri iyi okurum. Sizi ilk tebrik eden

ben olmalıyım.”

“Ben de. Bunu duyduğuma çok sevindim Bruce,” Rexon’un sesi heyecandan titriyordu, “ama kalamaz mısın? Joan seni çok özleyecek.”

“Ben de Bayan Joan’dan ayrılacağım için üzgünüm ama Loomis -yani doktor- Winewood’dan ayrılmak istiyor. Burada yaşamanın zor olduğunu düşünüyor.”

“Nereye gitmeyi planlıyor?”

“Tam olarak emin değilim efendim ama bir ara yurtdışına gitmekten söz etmişti.”

Rexon hak verircesine başını salladı. “Anlıyorum, anlıyorum. Doktor şimdi iki kişinin sorumluluğunu üstlenecek. Onu özleyeceğim. Tabiî seni de.”

Vance bir koltuğa oturdu. “Geri dönecek olursak Bayan Bruce, dün öğle saatlerinde bodrum kata indiniz değil mi?”

“Evet. Neredeyse tüm sabah oradaydım. Hazırlanacak yemeklere bakıyordum ve…”

“Eric Gunthar’ı gördünüz mü?”

“Dışarıda, girişte dolanırken gördüm. Ama içeriye girip girmediğini bilmiyorum.”

“Jed’i gördünüz mü?”

“Jed mi? O eve hiç gelmez efendim.”

“Peki, dün gördüğün kişileri hatırlıyor musun? Holde ya da koleksiyon odasının yakınlarında?”

“Bir sürü misafir katlarda dolaşıyor.”

Düşüncelerini toplamak istercesine bir süre bekledi. “Bay Richard bir ya da iki kere hole geldi. Yabancı birini de gördüm galiba. Şu define avcısı bey de ortalıkta dolanıyordu. Bayan Naesmith’i bekliyordu galiba. Doktor Quayne’i de gördüm, gerçi onunla konuşma fırsatı bulamadım.” Kadın, Doktor’dan bahsetmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyordu.

“Sabah uğradığında mı gördün onu?”

“Hayır, evden çıkarken. Normalde kaldığından fazla kalmış ve gecikmişti. Öğle sireninin birkaç dakika erken çaldığını fark ettim.”

Vance ayağa kalktı ve sessiz olunması için elini kaldırdı. Uzaklara dalıp gitti.

Sonra gelip Rexon'un masasının önünde durdu. "Bu olağandışı bir şey," yavaş yavaş konuşurken sandalyesine oturdu. "Sanırım buldum. Siren, bugün sireni duymadım."

Rexon: "Siren Pazar günleri çalmıyor."

"Hayır. Tabiî ki çalmıyor. Ama dün..."

"Sirenin ne ilgisi var ki Vance?"

"Çok ilgisi var. Biraz düşünmem lazım." Tabakasını çıkarıp bir sigara aldı. Tekrar pencereye yürüdü. Ayakta bir süre dışarıyı izledi. Geri dönerken kapı çalındı ve Eric Gunthar içeri girdi. Şapkasını sinirlice elinde evirip çeviriyordu.

"Beni mi görmek istediniz efendim?" Konuşurken yere bakıyordu.

“Kötü haberi biliyorsun değil mi Gunthar? Polis şefi O’Leary seni ve Ella’yı tutuklamaya kararlı. Ella’nın yanına bir gardiyan diktiğini görmüşsündür. O seninle gelmedi mi?”

“Evet efendim, geldi. Aşağıda kulübede üstünü değiştiriyor. Paten yapacağını söyledi.”

“Güzel. Birazdan hepimiz onu izlemeye gideceğiz.”

“Efendim, size Jed’i bulamadığını söylememi istedi.”

“Teşekkürler. Çok problem değil. Ama deminki konumuza dönersek, sen burada kalacaksın. Kaçmaya çalışma. O’Leary her an gelebilir. Ella’nın yaptığı gibi sen de bana güvenmelisin. Elimden geleni

yapacağım. Başarısız olursam da yapacak bir şey yok. Sadece otur ve bekle, anladın mı?”

Adam karamsar bir şekilde başını salladı, sonra korkak adımlarla Vance’ın gösterdiği sandalyeye yürüdü. Bir süre daha şapkasını elinde evirip çevirdi, sonra şapkasını arkasına koyup elleri başında öylece bekledi. Vance, Rexon’un masasının önündeki sandalyesine daha yeni oturmuştu ki, yine bir kapı sesi, bu sefer Doktor Quayne ve polis şefinin geldiklerini haber verdi. Hafif bir benzin kokusu onlara eşlik ediyordu.

Vance neşeyle, “arabanıza yeni benzin koymuşsunuz Doktor,” dedi. Quayne

sadece başıyla onayladı.

Rexon da, “hoşgeldiniz ve tebrikler Doktor,” dedi. “Bruce bize demin nişanlandığınızı söyledi.”

Quayne gülümsedi, hayranlıkla Marcia’ya baktı. Uzun deri divana yerleşti. Bruce da sandalyesinden kalkıp yanına oturdu. Quayne biraz kibirli bir şekilde, “nedense gideceğimiz için sevindiğinize dair bir his var içimde,” dedi.

“Doğal olarak. Ama ikinizi de özleyeceğim, tabiî Joan da özleyecek.”

Polis şefi de mutluluklar diledi ama gözleri sandalyesinin kenarına huzursuzca tünemiş olan Gunthar’ın üstündeydi. Sonra kaşlarını çatıp

Vance'a baktı.

"Ah! Evet memur bey. Büyüklük yapıp beklediniz. Ben de iyiliğinizin karşılığı olarak Gunthar'ı size veriyorum."

"Peki, ya kız?"

"O da sizi bekliyor. Ben biraz konuşayım da. Hâlâ pistte değilse bir iki dakika içinde burada olur. Misafirlerimize bir paten gösterisi yapıyor. Elbette sizin kartal bakışlı memurunuz da onun yanında."

O'Leary aniden geri çekildi. Gözlerini kısıp kurnazca Vance'a baktı. "Bütün bunların anlamı ne efendim? Bunun altında bir şeyler var."

Vance güldü ve başını salladı. "Haklısınız memur bey. Altında bir

şeyler var ama ne? Sanırım siren. Rexon'un öğle sireni, memur bey, tepelerden bile...”

O'Leary sabırsızca sözünü kesti: “Nereye varmaya çalışıyorsunuz?”

“Biraz konuşalım. İpuçlarını bir araya getirip cevaplanmamış soruları cevaplayalım. Tüm bunlardan sonra hâlâ Gunthar ve kızını almak istiyorsanız alabilirsiniz.”

“Hokus pokus mu yapacaksınız?”

“Hayat da biraz böyle değil midir?”

“Peki, bu ne kadar sürer?” O'Leary iyice huzursuzlanmıştı. “Zira ben bu söylediklerinizi çoktan yaptım ve sonuca ulaştım. Onları şimdi de alabilirim.”

“Biraz daha sabır, sonra zamanını siz

belirleyeceksiniz memur bey.”

O’Leary piposunu kaldırdı. “Tamam, bence hâlâ boş yere çabalıyorsunuz, ama tamam.”

BÖLÜM 15-SORULAR VE CEVAPLAR

(19 Ocak Pazar, 13.45)

Doktor Quayne huzursuzca sandalyesinde kıpırdandı. “Pis bir iş. Bassett neredeyse on saat önce ölmüş. Cesedini morga kaldırdık. Ona da otopsi yapılacak. İlk bakışta söylenebilecek tek şey ölümü Wallen’ınkine çok benziyor. Ama bu sefer ortalıkta düşülecek bir tepe de yok.”

O’Leary, “yaralarının benzerliği sizin de dikkatinizi çekti değil mi Doktor?” diye sordu.

“Fark etmemek imkânsız. Daha önce hiç böyle bir rastlantı görmedim. Başka şeyler kafamı karıştırmasa neredeyse

ikisi de aynı kişi tarafından öldürülmüş diyeceğim.”

O’Leary büyük bir memnuniyetle dudaklarını kapatıp heyecanla kafasını salladı. “Ben de böyle düşünüyorum.”

Doktor, “bu sabah Bassett ile ilgili resmi bir rapor aldığınızı biliyorum Bay Vance. Bu da olaylara farklı bir boyut katıyor. Memur beyin bana anlattıklarını da gözden geçirince, ben de kendimce bir teori ürettim. Anlatabilir miyim?”

Vance hevesli bir ifadeyle, “lütfen,” dedi.

“Bence şöyle oldu. Belli ki Bassett buraya Bay Rexon’un zümrütlerini çalma amacıyla gelmiş. İlk denemesinde gözcülerden biri tarafından, yani Wallen

tarafından, görüldüğünü varsayarsak Wallen'ın nasıl öldüğünü de açıklığa kavuşturmuş oluruz. Yani Bassett, Wallen'dan kurtuldu. Wallen'ı öldürürken gözcünün bir arkadaşı olaya şahit olmuş olabilir. Ama o anda cinayeti engelleyememiştir. Sonra bu ikinci adam, eline geçen ilk fırsatta arkadaşının öcünü almış olabilir. Bunlar basit insanlar, Bay Vance. Orman kanunlarına inanırlar. Göze göz, dişe diş. İşlerini kendileri hallederler ve adaleti kendileri sağlarlar."

Vance yorumunu yaptı: "Gayet makul bir teori. Düşünmeye değer."

Doktor, takdir edilmekten memnun gülümsedi. Sonra Vance nişanlısının

yanında oturan Marcia Bruce'a döndü: "Siz öğle saatinde Bay Sydes'ın aşağıda dolaştığını gördüğünüzü söylemiştiniz, değil mi?"

Kadın başıyla onayladı.

Vance hızlıca Rexon'a döndü. "Bay Sydes'ı çağırtır mısınız? Oğlunuzu da… Acele lütfen, biraz hızlı eski dostum. Rüzgâr dönüyor. Kuşlar kafesten uçmak üzere, zaman daralıyor."

Rexon uşağı çağırdı ve emirlerini verdi. Birkaç dakika sonra kapı çaldı ve Stanley Sydes yanında Richard Rexon ile içeri girdi.

Richard babasının masasının yanına oturdu. Sydes elleri boş, sandalyenin arkasında ayakta durdu, "özel bir

toplantı galiba,” diye yorumda bulundu. “Umarım Bayan Gunthar’ın gösterisini kaçırmayız. Öyle bir paten yapıyor ki, kimse onunla yarışamaz.”

Vance, “aynı fikirdeyiz Bay Sydes. Sizi çok fazla tutmayacağız,” dedi. “Acaba dün öğle sireni çaldığında nerede olduğunuzu hatırlıyor musunuz? Bayan Bruce sizi o saatlerde alt katta dolaşırken gördüğünü söylüyor.”

Sydes yüksek sesle güldü. “Bayan doğru söylüyor. Zıplayan sinirlerimi yatıştırmak için bara gidiyordum.”

Vance gülümsedi. “Umarım etkili olmuştur. Bugün biraz kafam dağınık oradan oraya atlıyorsam kusura bakmayın. Bay Sydes, siz sadece gömülü

hazinelere ilgi duyuyordunuz değil mi?” Vance adamı dikkatlice süzdü.

“Ne demek istediğiniz anlamadım. Daha önce de konuşmuştuk, hazineyi ararken yaşanan heyecan benim ilgimi çeker. Ama kimse de burnunun dibindeki hazineye sırt çevirmez.”

“Bay Rexon’un zümrüt koleksiyonunu biliyordunuz, değil mi?”

“Belki garip ama buraya gelmeden iki üç gün öncesine kadar bilmiyordum. Bu da benim buraya gelme nedenlerimden biri… Koleksiyonu göremeyeceğimiz için hayal kırıklığına uğradığımı da söyleyeyim.”

“Bay Rexon’un koleksiyon odasını misafirlere neden açmadığını biliyor

musunuz?”

“En ufak bir fikrim yok. Öğrenmek için de uğraşmadım.”

Vance, “hayran olunacak bir irade,” diye mırıldandı. “Takdire şayan. Soruyu sizin için ben cevaplayayım. Gerçek şu ki koleksiyonun birkaç parçası kayboldu, şüphesiz çalındı. Ve misafirlerden biri, Bay Bassett, öldürüldü.”

Richard Rexon yerinden kalkıp pencereye gitti. Sydes dikelip nefesini tuttu. “İnanılmaz. Demek o yüzden gördüğüm…” cümlesini tamamlamadı.

Vance hemen, “gördüğünüz ne? Bay Bassett’i en son ne zaman gördünüz?”

“Bir düşüneyim…” Sydes sendeleyerek döndü. “Bugün hiç

görmedim. Benim yapabileceğim bir şey var mı?”

“Teşekkürler. Sadece diğerlerine katılıp Bayan Gunthar’ın onları eğlendirmesine ve buradan uzak durmalarına yardımcı olun yeter.”

Sydes yüzünde rahatlamayla karışık bir endişeyle selam verip çıktı.

Genç Rexon alçak sesle babasıyla konuşuyordu. Pencerenin yanından çekilirken yüzünde şaşkın bir ifade vardı. Vance ona döndü: “Arkadaşın Bassett hakkında neler biliyorsun Richard?”

Genç adam hemen cevap vermedi. Vance beklerken bir sigara daha yaktı. Adam nihayet konuşmaya başladı: “Çok

değil. Hoş bir insana benziyordu ve iyi bir seyahat arkadaşıydı.”

“Çok iyi tanımışsın,” yaşlı Rexon acı acı söylendi, “adam alçak herifin tekiymiş.”

Vance, “adam buradayken Bayan Ella’yı rahatsız ediyordu. Bunu biliyor muydunuz?” diye sordu. Richard sadece “hayır,” dedi.

Vance devam etti: “Jed, adama haddini bildirmeye karar vermiş. Biraz gözünü korkutmuş. Belki daha fazlasını da yapmıştır.”

Eric Gunthar yerinden fırladı. “Böyle konuşamazsınız efendim. Jed çatlağın teki olabilir ama kimseyi öldürmez.” Adam kendi çıkışına şaşırmış gibi tekrar

sandalyeye gömüldü.

Quayne anlamlı anlamlı Vance'a baktı. "Bu da benim deminki tezimi kanıtlıyor Bay Vance."

Vance sadece başını salladı. Bir kül tablası bulup sigarasının külünü attı. Söyle bakalım Gunthar, senin şu Jed Lief, Wallen'ın arkadaşı mıydı?"

"Jed kimseyle arkadaşlık yapmaz. Belki sadece Ella'yla."

"Peki, Wallen'ın Jed'e yanlış yaptığını düşünüp, onun öcünü almak isteyecek arkadaşları var mıydı?"

"Kim kiminle arkadaş orasını bilmem. Eğer böyle bir şey olsaydı hepimiz aynısını yapardık."

"Çok ilginç ve yoruma açık. Galiba

memur beyin de soracak bir iki sorusu var.” Tanığı savcıya teslim ediyormuş gibi bir işaret yaptı.

O’Leary sözü aldı. “Evet, Bay Gunthar. Wallen’ın öldüğü gece Murphy’nin meyhanesindeymişsiniz?”

Gunthar bir durup düşündü. “Evet. Oradaydım.”

“Ve oradan doğruca eve gittiniz öyle mi?”

“Evet efendim. Sadece her şey yolunda mı diye biraz evin dışında bekledim.”

“Wallen’ı gördünüz mü?”

Gunthar, “hayır, sanmıyorum,” diye tereddütle karşılık verdi. “Bilmiyorum, belki de görmüşümdür. Özellikle dikkat etmedim.”

“Dün malikâneye geldin mi?” O’Leary sertleşmeye başlamıştı.

“Hem geldim hem gelmedim. Yani evin içine girmedim.”

“Peki, ne için gelmiştin?”

“Patronla konuşmak için.” Huzursuz bir ifadeyle Rexon’a baktı. “Bay Richard eğer işime devam etmemi istiyorsam gelip bir daha içki içmeyeceğime dair söz vermemi istedi. Ben de sabah ilk iş buraya geldim. Ama patron daha aşağı inmemişti. Daha sonra Bay Richard pistin yanındaki kulübeye yanıma geldi ve eve tekrar gitmemi söyledi. Gitmek istemiyordum ama Bay Richard beni bırakacak gibi durmuyordu. Ben de tekrar geldim.

Yanımda içki vardı. Kendime gelmek için biraz içtim. Eve geldiğimde durup söyleyeceğim şeyleri kafamda toparlamaya çalıştım. Sonra patron içki kokusunu alırsa iyi olmaz diye düşündüm. Konuşup konuşmamaya karar vermek için bir süre dışarıda dolandım. Sonra girmemeye karar verdim. Öğle yemeğinden sonra Bay Richard yine gelip…”

O’Leary sabırsızca adamın sözünü kesti: “Bu kadar yeter.”

“Memur bey bence Doktor’un teorisi daha akla yatkın. Gerçi ben koyulan tanıları beğenmeyip aynı belirtileri gösteren başka bir hastalığı teşhis eden doktorlar da biliyorum.”

Quayne, Vance'ın sözlerini "ilginç bir gözlem," diye kuru kuru yorumladı.

"Baştan alırsak, koleksiyon odasına birilerinin dışarıdan girdiğini gören gözcü hemen öldürülüyor. Cinayeti birilerinin görmüş olması çok da imkânsız değil. Daha sonra odaya Bay Rexon'un anahtarıyla girildiğini kesin olarak biliyoruz. Rexon'un zümrütlerine ilgisi olduğunu gelen raporla fark ettiğimiz Basset de ikinci cinayetin kurbanı oluyor."

Vance yeni bir Regie yakmak için durdu. "Çözülmesi zor olan çoklu bir problemle karşı karşıyayız: Varsaydığımız ilk cinayeti kim görüyor? Koleksiyon odasının anahtarını almayı

başarıp zümrütleri çalan kim? Bassett'i kim halletti? Ve neden?"

Düşünceli düşünceli sigarasını içerken etrafına bakındı. "Bassett bulmacanın ikinci parçası. Eğer zümrütlerin kimde ya da kimin odasında olduğunu bulabilsek…"

Tekrar umutlanan Rexon, "bir arama yaptıralım mı?" diye sordu.

Vance cevap veremeden Doktor söze girdi. Bir çocukla konuşur gibi, "Rexon, adam zümrütleri ortalıkta bırakacak kadar aptal değildir. Paketleyip güvenli bir yere yollamıştır bile."

"Mantıklı. Ama ben Bassett'in zümrütleri almış olduğunu düşünmüyorum."

Diğerleri şaşkınlıkla karışık mırıldandı.

O’Leary, “nereden böyle bir sonuca vardın?” diye sordu.

“Çok basit bir nedenden memur bey, çünkü zamanı olmamıştır. Bay Rexon kafasına vurulup bayılmadan önce öğle sirenini duyduğunu söylemişti. Doğru mu eski dostum?”

“Kesinlikle Vance.”

Doktor itiraz ederek araya girdi: “Ama ben saat 12.30’a kadar çağrılmadım. O halde o saatten önce Rexon’un saldırıya uğradığını kimse bilmiyordu.”

Vance, “çok haklısınız doktor,” dedi. “Ama ben yine de Bassett’in yapmadığında ısrarlıyım. Tekrar eden

seslere ya da hareketlere alışkanlık gereği dikkat etmeyiz. Bir şey beklemediğimiz sürece hangimiz saatin tik-taklarına dikkat ederiz? Ama bir adamın bir trene yetişmesi gerektiğini ya da bir randevusu olduğunu düşünün, o zaman işte saatin sesi kulağına gelir. Psikoloji açısından haklı mıyım, Doktor?”

Doktor, “şüphesiz,” diye onayladı. Sonra elini yanındaki kadının omzuna attı ama kadın kendi düşüncelerinin içinde kaybolmuş gibiydi.

“Güzel. Bassett son siren sesi duyulmadan hemen önce verandaya geldi. Bunu sizin fark etmiş olmanız gerekir Doktor.”

“Fark etmedim.” Doktor sanki Vance’ın söylediklerini önemsememiş gibi öksürdü.

“Muhtemelen etmediniz. Verandanın sonunda tek başına takıldı. Garip ki, ben de siren sesini fark etmedim. Öteki günlerde de fark etmemiştim. Dediğim gibi alışkanlık duyularımızı köreltir. Ama Doktor, siz kendiniz benim dikkatimi siren sesine çektiniz hatırladınız mı?”

“Olabilir. Acelem vardı ve düşündüğümden daha fazla oyalanmıştım.”

“Kesinlikle. Fakat önemli olan şu ki, Bassett’in yapıp yapmadığını siz bilemezdiniz çünkü hemen ayrıldınız.

Bassett sonraki yarım saat verandada kaldı. Bu benim demin söylediğimi kanıtlıyor mu?”

Diğerleri arasında yine bir mırıldanma duyuldu.

“Öyleyse, zümrütleri Bassett çalmadıysa, odaya giren kimdi? Biraz önce konuştuğumuz Sydes doğruyu söylüyordu.”

O’Leary, “belki Bay Vance. Peki, ya Eric Gunthar? Tutuklama zamanı geldi.”

Gunthar sandalyesinde kıvrıldı. Genç Rexon öne çıktı.

“Eğer izin verirseniz Gunthar’ın söylediklerini ben onaylıyorum. Bana güvenebilirsiniz, doğruyu söylüyordu.”

Vance, “evet memur bey,” diye ekledi:

“Gunthar için bir iki laf etmeme izin verin. Gunthar zayıf biridir, aptal biridir. Normal bir egoya sahiptir ve düşmanlarına karşı sinirli olabilir. Sonra çok içer. Belki cesaretini toplamak için… Pek akıllıca değil. Sonuç, hem kendisi hem kızı kaynar suya atlamış oldu. Yine de suçlu olduğuna inanmıyorum. Birazdan siz de benimle aynı fikirde olacaksınız memur bey. Birkaç dakika daha, lütfen.”

Kendisine mırıldanan O’Leary’e bakıp, Richard’a döndü: “Peki, ya sen Richard? Babanın zümrütlerini alıp güvenli bir yere yollamış olabilir misin?”

Kanepeden küçük bir çığlık geldi.

Marcia Bruce hızlıca yerinden fırladı. Odadan çıkarken “aman tanrım,” diye bağırıyordu.

Quayne şaşırarak arkasından bakakaldı. Vance’ın sorusu hepimizi sersemletmişti. Genç Rexon, yüzü bembeyaz, kendisini suçlayan adama baktı.

Vance acımasızca devam etti: “Sorunun nedenini, duyduklarımı ve gördüklerimi bir kenara bırakırsak, bunu yapma fırsatın vardı.”

Carrington Rexon sandalyesinden kalkıp yumruğunu masaya vurdu. “Bu çok fazla oldu Vance! Eğer böyle bir saçmalık yapacaksan zümrütlerin canı cehenneme! Bırak olayın peşini.”

Doktor: “Rexon haklı. Çıkacak skandalı bir düşünsene!”

“Düşünüyorum.” Vance gayet serinkanlıydı. “Ama sorun artık sadece zümrütler değil. Ortada kesin bir cinayet var. Belki de iki. Galiba bunun da canı cehenneme diyemezsiniz.” Yaşlı Rexon umutsuzca kafasını salladı. Sandalyesine gömüldü. Oğlu, Vance’dan gelen bir işaretle penceredeki yerine geri döndü.

BÖLÜM 16-SON PERDE

(19 Ocak Pazar, 14.45)

Vance odada biraz yürüdü. Pencerede Richard'ın arkasından bakan bir çift göz dikkatini çekti. Pencereye yanaşırken dışarıdaki adam kıpırdamadı. Gidip pencereyi açtı. Vance, "bize katılsana Jed," diye öneride bulundu. "Buradan her şeyi daha iyi görüp duyarsın." Adam çekilirken pencereyi kapattı.

Higgins yüzünde şaşkın bir bakışla kapıyı açtı. "Yaşlı Jed geldi efendim."

Vance, Rexon'un yerine cevap verdi. "Evet, içeri al Higgins."

Beyaz saçlı yaşlı adam topallayarak odaya girdi. Saklanacak bir yer

ararcasına etrafına bakındı. Sonra köşede Vance'a en yakın sandalyeyi seçip tek kelime etmeden oturdu.

"Nerede kalmıştık? Ha, cinayete ve hırsızlığa bulaşanların kimliğini belirlemeye çalışıyorduk, evet."

Ayağa kalkıp karşıya geçti. "Doktor, Bay Rexon bize Winewood'dan ayrılacağınızı söyledi?" Vance tembelce adama baktı.

Soru adamı şaşırttı. "Açıkçası evet ama bundan bahsetme gereği duymadım. Gelecek planlarımın konuyla ne ilgisi olduğunu ise anlayamadım."

"Birazdan anlarsınız Doktor." Vance cebinden bir kartvizit çıkartıp üstüne bir şeyler yazdı. Bir süre elindeki kartla

oynadı. “İşlerimiz yavaş yavaş yoluna giriyor,” diye etrafındakilere açıkladı. “Bassett’in mücevherleri ele geçirmediğini söylemiştim. Yapmış da olabilir. Muhtemelen de öyle. Rexon’u devirip koleksiyon odasının anahtarını aldı. Yeterli zamanı vardı. Bassett’in meselemizde oynadığı rol bu kadar. Ama kadromuz daha tam değil… Bir soru sormama izin verin Doktor. Dün neden saatin 12.00 olduğunu o kadar çok vurguladınız ve etrafınızdaki insanların dikkatini buraya çektiniz?”

“Beni neyle suçluyorsunuz? Sadece çok acelem vardı.”

“Dediğiniz gibi doktor aceleniz vardı. Koleksiyon odasına girip çıkmak için

acele ediyordunuz.”

Quayne hiçbir şey söylemedi. Sadece çocuk gibi güldü. Kapı aniden açıldı. Marcia Bruce içeri daldı. Yüzü kıpkırmızıydı. Elinde kâğıt ambalajla kaplanmış küçük bir paket vardı. Kanepedeki adama iğreniyormuş gibi bir bakış attı. Bu karışıklıkta Vance, elindeki kartı O’Leary’e uzattı. Adam dışarı çıkıp hemen geri döndü. Kanepeye gidip Quayne’nın yanına oturdu. Marcia Bruce son kâğıt parçasının da açmış, titreyen elinde keçi derisinden dikilmiş bir çanta tutuyordu. Ateş saçan yeşil gözlerini Quayne’e dikti.

“Seni şarlatan, seni hırsız!” diyerek adama atıldı. “Bu kadar kolay

kandırılacağımı mı zannettin. O güzel sözlerinden sonra ihtiyacın olduğu zaman seni koruyacağımı mı zannettin? Hainlik ettiğin zaman!”

Kadın dönüp paketi verdi. Vance da alıp Rexon’un masasına bıraktı.

Carrington Rexon, titreyen ellerle çantayı açıp içindekileri boşalttı. Parlak zümrütler kâğıdın üstünde yeşil yeşil parlıyordu. Richard da babasının yanına geldi. İkisi birlikte zümrütleri kontrol ettiler.

“Sanırım hepsi burada…” Yaşlı Rexon cebinden bir mendil çıkarıp zümrütleri tek tek özenle yerleştirdi. Kanepede Quayne’in yüzü ölü gibi solgundu. Dakikalar içinde birkaç yıl yaşlanmış

gibiydi. O'Leary adama iyice yapıştı.

Vance, kâhya kadına döndü: "Bu küçük çantanın size nasıl geldiğini sorabilir miyim bayan?"

"O getirdi," diyerek Doktor'u gösterdi. "Dün gece saklamam için verdi. Sürprizmiş. Evlendikten sonra açacakmış."

Vance kadına başıyla durmasını söyledi. "Teşekkürler, bayan. İşte bu benim ihtiyacım olan kanıt… Bay Rexon'un şansına dün zümrütlerin çalındığı saatte bankalar kapalıydı. Değil mi Doktor?"

Quayne çaresizce omuz silkti.

"Teoriniz çok da yanlış değildi Doktor. Şimdi kanıtların da bize söylediği gibi

Quayne'in zümrütleri ele geçirdiğini biliyoruz. Problem çözüldü."

"Ama tanrı aşkına nasıl…" Carrington Rexon cümlesini tamamlayamadı.

"Doktor hikâyeyi tamamlamamıza yardım edecek... Bassett'in verandaya çıkması planın ilk yarısının başarıldığına dair bir işaretti. Doğru gidiyor muyum doktor?"

Quayne söylenenleri duymamış gibi tepkisiz kaldı.

"Suç işlendiğinde orada olmadığını da kanıtladığına göre yapman gereken sadece anahtarı Bassett'in senin için koyduğu yerden almaktı. Gerisi kolaydı. Senin alt katta dolaşman kimsenin dikkatini çekmeyecekti. Ama söyler

misiniz, Bassett sizi bu işe bulaştırmak için neyle şantaj yaptı?”

Quayne taş kesilmiş, sessizce oturuyordu.

“O zaman yine sınırlı kadromuzdan gidelim. Aslında sabah bize biraz yardımcı oldunuz. Tabiî siz kendinize yardım ettiğinizi zannediyordunuz. Wallen cinayetini birilerinin görmüş olabileceğini söylemiştiniz. Şimdi bu role Bassett’ten daha uygun biri var mı? Tabiî siz bir şey anlatmadığınız için sadece tahmin edebiliyoruz. Ama bütün olasılıklar içinde en uygunu o.”

Yaşlı Jed beklenmedik bir şekilde Vance’ın sözünü kesti. “Sadece tahmin değil efendim. Lief’in öldüğü geceyi

kastediyorsanız, ben de o gece oradaydım. Oradaydım çünkü Bayan Ella'yı arıyordum. Oraya tek başına gelmemeliydi. Doktorla Wallen'ı yürürken gördüm. Sonra gördüm ki Bay Bassett de arkalarından geliyor. Gayet sessiz ve sakin… Kötü bir şey yapacakları aklımın ucundan geçmedi."

Vance aniden O'Leary'e dönüp soran gözlerle baktı. Polis şefi bir sihirbaz gibi koltuğunun altından sürpriz bir şey çıkardı. Yirmi beş santim kadar iki tarafında da açma köşeleri olan bir somun anahtarıydı. Uzatıp Vance'a verdi.

"Vay vay, bir somun. Tabiî ki bir arabanın. Evet Doktor?"

Quayne dikleşti. Gözleri yuvalarından fırlamış, Vance'ın elinde tuttuğu, her şeyi ele veren o somuna baktı.

"Odaya ilk denemenizde girememeniz kötü oldu. Tabiî ki Bassett bu olayı gördü." Vance soğuk gözlerle kanepede oturan adama baktı: "Sıkı pazarlık yapmış olmalı."

Quayne nihayet konuşmaya başladı. Sesi gergindi: "Aldığımın yarısı. En risksiz işi de o yapacaktı."

"Elbette siz de kendinizi garantiye aldınız. İstar'ın kolyesini Gunthar'ın çalıştığı kulübeye attınız. Böylece suç zaten şüpheli konumunda olan Gunthar'ın üstüne kalacaktı."

Doktor umutsuzca ellerini iki yana açtı.

“Ama nihayetinde suç ortağınıza da güvenemezdiniz. Böylesinin daha güvenli ve daha kârlı olacağını zannettiniz. Bassett’i ayakaltından kaldırdınız.”

Quayne sert bir şekilde öne eğildi. “Size her şeyi anlatacağım,” diye bıkkın bir şekilde başladı: “İki yıl önce yurt dışındayken Richard beni Jacques Bassett’le tanıştırdı. Benim için talihsiz bir tanışmaydı. İlk başta adamı hiç sevmedim ama bunu belli edecek bir şey de yapmadım. Onun şeytani etkisine kapıldım. Zayıf bir anımda benden birkaç parça mücevheri ülkeye sokmamı istedi. Başardım ama bir süre şüpheli durumda kaldım. Sonunda federal

soruşturma düştü. Payına düşeni teslim ettiğimde onu tamamen hayatımdan çıkardığımı düşündüm… Sonra Richard, Bassett'le birlikte eve geldi. Arkadaşlıklarının devam etmesi canımı sıkmıştı ama bir şey söyleyemezdim. Daha önce de söylediğim gibi Bassett'in buraya gelmesinin tek amacı Rexon'un zümrütlerine sahip olma arzusuydu. Tabiî hiç vakit kaybetmeden benimle temasa geçti. Yardım edecek birini bulduğuna sevindiğini söyledi. Bana iki seçenek sundu: Ya ona yardım edecektim ya da daha önceki kaçakçılık işini ortaya dökecekti. Eğer onun dediğini yaparsam her şeyin çok iyi olacağını vaat etti. Yıllardır Marcia Bruce'la evlenmeyi

istiyordum…”

Odanın karşısında oturan kadına baktı. Kadın sessizliğini koruyup sadece soğuk soğuk bakmakla yetindi.

Doktor, “Ona bakmaya yetecek gelirim yoktu,” diye devam etti.

“Tüm aldığım Rexon’un bana ödediği ücretti. Yıllarca burada çalıştım ama hiç zümrütleri çalmayı denemedim. Her şeyi Bassett ayarladı. Ben onun suçunun kurbanıyım. İlk denememiz Wallen yüzünden başarısız oldu ve ondan kurtulmamız gerekiyordu. Somun yanımdaydı, ben de kafatasını kırarak onu öldürdüm. Sonra tepeden aşağı attık. Kendimizi güvende hissediyorduk. O olaydan sonra bırakmayı denedim ama

Bassett bu sefer de cinayeti şantaj aracı olarak kullandı. Devam etmekten başka seçeneğim yoktu…”

Kısa bir ara verip devam etti: “Bassett’in anahtarı nasıl ele geçirdiğini doğru tahmin ettiniz Bay Vance. Dün gece zümrütleri paylaşmak için buluştuk. Ama ona güvenmiyordum. Ben de önlem olarak somunu yanıma aldım. Aramızda bir anlaşmazlık oldu. Beni tehdit etti ve ben de somunu kullandım. Gerisini zaten biliyorsunuz…”

Quayne aniden ayağa kalktı. O’Leary de onunla beraber bir elinde kelepçeyle kalktı. Vance ona “hayır,” anlamında bir işaret yaptı. Doktor, bulutlanan gözleriyle ona baktı. Bir elini yavaşça

cebinden çıkarıp ağzına götürdü… Aniden korkunç bir biçimde kanepeye düştü. Birkaç dakika içinde hareketsizleşti.

Vance eğilip, “acıbadem kokusu,” dedi. “Siyanür. Düşündüğümden de zeki. Artık bir problemimiz kalmadı. İkinci aktör de sahneden çekildi.”

Odaya bir sessizlik çöktü. Birkaç dakika sonra O’Leary sessizliği bozdu: “Bay Vance o somunun kullanıldığını nasıl anladınız?”

Vance, “çok zor olmadı,” diye ağır ağır konuşmaya başladı. “Olayda iki şey belirsizdi. Birincisi zaman, ikincisi kullanılan cinayet aracı. İlki aralarında sireni şifre olarak kullandıklarını fark

ettiğimde ortaya çıktı. İkincisini, bu öğleden sonra doktorla Bassett'in cesedine bakmaya gittiğimizde fark ettim. Doktor yanında ağır bir benzin kokusuyla gelmişti. Bir hafta kadar önce Doktorun motoru yeniden çalıştırmak yerine açık bıraktığını söylediğini hatırladım. Ateşleme motorunu iki araçla devre dışı bırakabilirsin: Lokma anahtar veya somun anahtarı. Wallen'ın ve Bassett'in kafasındaki kırıkları hatırlıyorsunuz. İnce temporal kemiğin üstünde dikey kırık. Ancak kalın bir somun böyle bir kırığa neden olur. Wallen'ın bulunduğu sabah da böyle bir aletin kullanılmış olabileceğini söylemiştim zaten."

Vance bir sigara yakmak için durdu. “Normalde cinayet aracının ortadan kaybolması beklenir. Oysa, Doktor’un ateşleme pistonlarını gevşetip sıkmak için ona ihtiyacı vardı. Küçük bir araştırmayla aleti bulabileceğimi düşündüm. Belki arabasının bagajındaydı. Orada buldunuz değil mi memur bey?”

O’Leary hayranlık dolu bir ifadeyle onayladı. Hâlâ şaşkın, “ama Bay Vance düşünün ki, siren sesi duyulduğunda orada değilsiniz. Doktor sizin doğru anda oraya geleceğinizden nasıl emin oldu?” diye sordu.

“Olmadı ama bu zaten sorun değildi. Ben olmasam da kendini aklamak için

yeterince şahidi olacaktı. Bayan Joan ve Bayan Ella. Hatta sadece onların olması Doktor için daha hayırlı olurdu. Tersini de iddia edemezdik.”

Carrington Rexon, “peki, ben onu görmeden Bassett nasıl içeri girdi?”

Regie’sinden derin bir nefes çekip, “sen birkaç defa odadan çıktığını söylememiş miydin eski dostum? Büyük oynuyor. Biraz sabretmesi yetmiştir.”

Carlotta Naesmith aniden odaya daldı. “Zavallı çocuk çok yoruldu Sör Galahad, ama siz ona kaymaya devam etmesini söylemişsiniz .”

Vance hemen kendi bedeniyle Quayne’nınkini perdeledi. “Teşekkürler Bayan Naesmith. Birkaç dakika içinde

gelip size katılacağız.”

“Bırakmasını söyleyeyim mi?” diye sorup, Vance’ın cevap vermesine fırsat vermeden odadan çıktı.

Rexon Malikânesi’nin misafirleri ertesi sabah ayrıldı. Richard da daha sonraki gün Vance ve benimle New York’a gelecekti. Son ayrılanlar Carlotta Naesmith ve Stanley Sydes’dı. Higgins onların valizlerini dışarı taşırken biz de verandada toplandık.

Bayan Naesmith terastan, “bana yeni adresini yolla Dick,” diye seslendi, “sana Cocos Adası’nın resimlerini yollarım. Umarım beğenirsin.”

Aralarında sadece gülümseyerek anlaşırken, Carrington Rexon kaşlarını

çattı.

Sydes verandadan sordu: “Sahi mi söylüyorsun?”

Carlotta, “elbette. Ne zaman başlıyoruz?”

Sydes, “yata varır varmaz canım,” dedi ve kızın arkasından gitti.

Kısa bir süre sonra Vance, vedalaşmak için Rexon’un çalışma odasına geçti. Rexon, “gençlerin nankörlüğü,” diye yakındı, “daha neler olacak bakalım!”

Vance sempatik bir ifadeyle, “yapma, o kadar da kötü değil,” dedi. “Sen demiyor muydun, insan diğerlerinin de mutlu olduğunu görmek istiyor diye?”

Rexon ona baktı. Yüzüne tekrar renk geldi.

Richard içeri girdi: “Baba, Higgins valizlerimi dışarı çıkartıyor.”

“Tamam oğlum. Kendine dikkat et. Ve gitmeden önce, Ella’yı da buraya çağırır mısın?”

Dudaklarında hafif bir gülümsemeyle Vance, ikisini odada bırakıp çıktı.

SON

POLİSİYE ROMAN YAZMANIN 20 KURALI

Polisiye roman bir oyundur. Hatta daha

da ileri gidip, bir spor olduğunu bile söyleyebiliriz. Fakat yazar okuyucusuyla “centilmen” bir oyun oynamalıdır. Küçük numaralar yapsa bile dürüstlüğünü mutlaka korumalıdır. Yazar, zekice yöntemler kullanarak okuyucunun ilgisini sürekli olarak yazdıklarında tutmayı başarmak durumundadır. Öz saygısı yüksek bir polisiye yazar, cinai roman yazmanın herkes tarafından bilinen, ama yazılı olmayan kurallarına uyar.

Burada iyi bir cinai roman yazarının uyması gereken kuralları ki buna bu işin amentüsü de diyebilir, kısaca sıralayabiliriz:

1- Okuyucu, cinayetin gizemini çözmek için dedektifle aynı fırsata sahip

olmalıdır. Tüm ipuçları romanın içinde açıkça ve anlaşılır bir şekilde belirtilmelidir.

2- Romanda dedektifin uğraştıkları dışında hiçbir hile ya da mantıki çarpıtma okuyucuya sunulmamalıdır.

3- Cinai bir romanda kesinlikle bir âşk hikâyesi yer almamalıdır. Romana âşk sokmak, okuyucuyu gereksiz bir duygusallığa sürükler ve konuyu akılcı bir mecradan uzaklaştırır. Polisiye romanda okuyucu cinayet davasını adaleti yerine getirmek için çözmeye çalışır, âşıkları evlendirmek için çabalamaz.

4- Olayı çözmeye çalışan dedektif ya da polislerden biri kesinlikle zanlı

olarak ortaya sürülmemelidir. Bu okuyucuyu göz göre göre aptal yerine koymak demektir. Kimse enayi yerine konmaktan hoşlanmaz.

5- Katil tamamen mantıki metotlarla keşfedilmelidir. Katilin ortaya çıkarılması tesadüflere, şansa ya da kendi itirafına bırakılmamalıdır. Bir romanda katilin bu şekilde ortaya çıkması okuyucuda bu kitabı boşu boşuna okuduğu hissi yaratır. Bu durumda düşünülecek en iyi şey, yazarın eşek şakası yaptığı olabilir.

6- Polisiye romanda mutlaka bir dedektif olmalıdır ve dedektifin işi araştırma yapmak olmalıdır. Dedektifin misyonu ilk bölümden itibaren katili

gösteren ipuçlarını bir araya getirmektir. İpuçlarını toplamadan katili gösteren bir dedektif, işlem yapmadan matematik probleminin cevabını söyleyen bir ilkokul öğrencisine benzer.

7- Polisiye bir romanda en az bir kurban olmalıdır, ceset sayısı birden fazla olabilir ama cinayet işlenmeyen bir polisiye roman kurgusu olamaz. Üç yüz sayfalık bir cinai roman, tek bir cinayeti anlatmaktan çok kafa karıştırmaya yarar. Ayrıca okuyucunun romanı okumak için harcadığı zaman ve enerji, yazar tarafından ödüllendirilmelidir. Amerikalılar insancıldır ve iyi bir cinayet kurgusu onların korku ve intikam duygularını coşturur. Zanlıyı hemen

adalete teslim etmek isterler. Bu nedenle “kusursuz cinayet” işlendiğinde, okuyucunun suçluyu adalete teslim etme isteği ve coşkusu neredeyse üçe katlanır.

8- Cinayet tamamen tabiat kanunlarına bağlı kalınarak çözülmelidir. Cinayetin zihin okuma, ruh çağırma, suya bakma ya da fal gibi ruhsal güçler aracılığıyla çözülmesi kesinlikle doğru değildir. Okuyucunun kendi çıkarımlarını akılcı bir dedektif karakteriyle karşılaştırma şansı olmalıdır. Eğer okuyucu ruhlar âlemi gibi metafiziğin farklı boyutlarıyla karşı karşıya kalırsa, başından beri aldatıldığı hissine kapılır.

9- Romanda olayların çözümlemesini yapan ve her şeyin açığa kavuşma anını

belirleyen tek bir dedektif olmalıdır. Olay örgüsünü üç ya da dört dedektife dağıtmak, yalnızca okuyucunun ilgisini parçalayıp akıl karışıklığı yaratmakla kalmaz, aynı zamanda okuyucuya haksızlık yapılmasına da neden olur. Çünkü okuyucu birden fazla dedektifle karşı karşıya kaldığında bu karakterlere karşı güvensizlik hisseder. Ortada birden fazla dedektif olursa kimin lider ya da öncü olduğu netleşmez. Bu durum okuyucunun algısında kesintilere yol açar.

10- Katil okuyucunun tanıdığı, hikâyede az ya da çok rol oynayan biri olmalıdır. Yazar son bölümde olayı yabancı ya da önemsiz bir karakter

üzerinde kilitlerse, okuyucunun ilgisine cevap veremediğini itiraf etmiş olur.

11- Uşak, aşçı, bekçi ya da vale gibi hizmetliler kesinlikle kurban olarak seçilmemelidir. Bunun tamamen “seçkinlik” meselesiyle bir ilgisi vardır, bu sebeple insanların gözünde sıradan insanların öldürüldüğü bir cinayetin çözümlenmesi son derece kolaydır. Bu da okuyucuya zamanını boşa harcadığını düşündürür. Kurban mutlaka zengin, genellikle şüpheli bir durum barındırmayan, küçük maddi çıkarlar için öldürülmemiş biri olmalıdır.

12- Temel olarak romanda, kaç tane cinayet işlediğinden bağımsız, yalnızca bir katil olmalıdır. Tabiî bu zanlı, bir ya

da birden fazla yardımcıya sahip olabilir; fakat cinayetin sorumluluğu kitabın sonunda tek bir kişinin omuzlarına yüklenmelidir. Okuyucu kitap boyunca tek bir katili bulmak için yoğunlaşmalıdır.

13- Gizli topluluklar, tarikatlar ya da mafya gibi gruplar cinai bir romanda yer almamalıdır. Eğer konu böyle gruplar üzerinden işlenirse, roman, dedektif hikâyesinden çıkıp bir macera romanına ya da gizli servis-ajan hikâyesine döner. Etkileyici ve iyi bir cinayetin bu tür grupların elinden çıkmış olmasına gerek yoktur. Tabiî, polisiye romanda bir şekilde katili kollamanın yolunu bulmak gerekebilir ama onu gizli/yasadışı bir

topluluğun üyesi yapmak olayları kesin bir çözüme ulaştırmaz. Ayrıca, soylu, kendine saygısı olan bir katil karakteri de polisle böyle bir haksız rekabete girmek istemez.

14- Cinayetin yöntemi de, onu araştırma şekli de tamamen mantıklı ve bilimsel olmalıdır. Demek istediğim, bilim ötesi ya da birtakım uydurma araçlar polisiye roman okuyucusunun hoşuna gitmez. Örneğin, cinayetin yeni bulunmuş bir elementle -süper radyum- işlenmesi okuyucuya inandırıcı gelmeyebilir. Ya da sadece yazarın uydurduğu bir zehirle cinayet işlenmesi okuyucu için ikna edici olmayabilir. Bir polisiye roman yazarı zehir biliminden

eczacılığa kadar çok şey bilmek durumunda olabilir ama her zaman nerede durması gerektiğini bilmelidir. Eğer yazar bir kez kendini fantezi dünyasına kaptırırsa, Jules Verne'in tarzına dönmeye başlar ve bu da onun yazdıklarını polisiye özelliğinden çıkarır, bir macera romanı niteliğine büründürür.

15- Cinayet, okuyucunun onu anlamasına olanak verecek, açık bir şekilde anlatılmalıdır. Yani, okuyucu kitabı bitirip cinayetin hangi ipuçlarıyla çözüldüğünü öğrendikten sonra kitabı yeniden okuyup, aynı ipuçlarını kendisi de bularak cinayeti çözebilmelidir. Eğer okuyucu dedektif kadar zeki olsaydı,

romanın son bölümüne geldiğinde cinayeti kendisinin de çözebileceğini düşünmelidir. Benim son derece basit bir teorime göre, mantıklı ve okuyucuya haksızlık etmeyen bir polisiye roman kurgularken, çözümü okuyucudan tamamen gizlemek kesinlikle doğru değildir. Eğer yazar cinayet ve ipuçları konusunda sportmence davranırsa, kavrayışı yüksek ve zeki okuyucular mantıklarının ve çıkarımlarının yardımıyla, tıpkı romandaki dedektif gibi suçlunun kim olduğunu ortaya çıkarabilmelidir. Polisiye roman okuma "oyunu"nun en eğlenceli kısmı tam da burasıdır. İyi bir polisiye romana yedirilmiş bu özellik sayesinde "en çok

satan” romanları okumak istemeyen biri, polisiye romanları büyük keyif alarak okur.

16- Polisiye romanda uzun tasvir paragraflarına, gereksiz edebi detaylara, çok derin karakter analizlerine ya da ortamın “atmosferi” ile ilgili çok fazla yoruma yer verilmemelidir. Bu gibi detaylar polisiye bir roman için çok hayati değildir. Saydığımız ayrıntılar romanın hızını düşürür ve okuyucuyu sonuca ulaşmak için odaklanması gereken verilerden uzaklaştırır. Açıkçası, romandaki karakterleri gerçekçi ve olağan yaşama uygun bir şekilde yansıtmak iyidir ama bu karakterleri tanıtırken aşırı bir edebi dil

kullanmak, okuyucuyu romanın polisiye tarzından uzaklaştırabilir. Polisiye bir roman, içinde “cinayet” gibi tatsız olayları barındırır. Fakat okuyucu böyle bir romanı edebi bir zevk almak için değil, bir bulmaca çözmeye çalışır gibi okur. Böyle bir bulmacayı çözmek için uğraşan bir okuyucunun dikkatini kelime köken bilimine ya da ayrıntılı dil bilgisi kurallarına çekmek, bir anlamda onu bu bulmacayı çözme zevkinden mahrum bırakmak demektir.

17- Profesyonel bir katil polisiye romanda kesinlikle iş üstünde yakalanmaz. Haneye tecavüz eden suçlular ya da haydutlar cinayet bürodan ziyade normal bir polis karakolunun

ilgilenmesi gereken kişilerdir. Cinayet büroyu ilgilendiren gerçek bir katil, bir kilise papazı ya da kiliseye bağlı cemaatin kız kurusu bir üyesi olarak karşımıza çıkabilir.

18- Bir polisiye romanda cinayet olarak gösterilen olay roman sonunda asla bir kaza ya da intihar vakası olarak bitirilmemelidir. Bir polisiye roman olarak başlayan kitapta böylesi bir durum okuyucuya yapılacak affedilmez bir hiledir. Böylesi bir durum karşısında kitabı satın alan kişi verdiği parayı geri isterse dünyadaki bütün mahkemeler, yazarı, bu iyi niyetli okuyucuyu dolandırdığı için suçlu bulur.

19- Bir polisiye romandaki motifler

genel geçer olmalıdır. Uluslararası entrikalar ya da savaşta cephe arkasındaki cinayetler bir dedektif kitabının konusu olmamalıdır. Bu gibi olayları konu eden türler zaten vardır, casusluk romanları gibi. Polisiye roman okuyucunun gündelik hayatında karşılığını bulabilecek olayları konu edinmelidir. Okuyucu kendi hayatında baskıla(n)mış olduğu arzuları ve duyguları okuduğu kitapta bulabilmeli ve hissedebilmelidir.

20- Ve son olarak, kendine saygısı olmayan bir polisiye roman yazarının sıkça istifade ettiği polisiye roman öğelerini aşağıda listeledim. Bu öğeler polisiye romanda gereğinden fazlaca

kullanılır ve polisiye roman yazınının bütün örneklerinde birbirlerine benzerdir. Aşağıda sıralanan motifleri sıkça kullanan bir yazar kendi beceriksizliğini ve orijinal fikir yoksunluğunu itiraf etmiş sayılır.

a) Katilin içtiği ve olay mahallinde bıraktığı sigara izmaritini zanlının içtiği sigara markası ile karşılaştırıp katilin kimliğini belirlemek.

b) Uydurma bir ruh çağırma seansı ile katilin kendini ele vermesini sağlamak.

c) Taklit edilmiş parmak izleri.

d) Katilin cinayet anında başka bir yerde olduğu intibası bırakan (alibi) tanık, olay mizansenlerin tamamı.

e) Köpeğin havlamaması, bu sayede eve giren katilin kurbanın tanıdığı olduğu çıkarsamasında bulunmak. Benzer bir mizansen olarak kilidin zorlanmamış olması.

f) Romanın çözüm faslında aniden ortaya çıkan ikiz kardeş ya da şüphelerin üzerinde biriktiği masum kişiye çok benzeyen yakın bir akrabanın katil çıkması.

g) Deri altı şırıngası ve bayıltmak için eter kullanılması.

h) Polisin kilitli bir odayı açmasından hemen sonra cinayetin işlenmesi ve elinde silahıyla durumu reddeden bir zanlı.

i) Birinin masumiyetini kanıtlamak için

yalan makinesi testine girmesi.

j) Romanın sonuna doğru dedektifin nihayet çözdüğü bir şifre veya kod.

S. S. VAN DINE'IN YAYINA HAZIRLANAN KİTAPLARI:

Gracia Allen Cinayeti

Gazino Cinayeti

Bahçe Cinayeti

Benson Cinayeti

Kanarya Cinayeti

Greene Cinayeti

Piskopos Cinayeti

Bokböceği Cinayeti

Köpek Kulübesi Cinayeti

Çocuk Kaçırma Cinayeti